

Natchnienia na co dzień i bycia źródłem inspiracji dla bliskich
z okazji 8 marca wszystkim Paniom i Paniomkom

życzy Zespół redakcyjny „Kuriera Wileńskiego”

KURIER WILEŃSKI

7-8 marca 2023 r.

Nr 27 (19238)

Cena 0,80 euro

**Wyniki wyborów: Wśród liderów
socjaldemokracji i konserwatystów**

str. 4-5

Fot. Marian Paluszkievicz

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

www.kurierwilenski.lt www.facebook.com/kurier.wilenski www.instagram.com/kwmag/

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. nacz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojć, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski“
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 3000 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraça. Zastrzega sobie prawo
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

„Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu
Polonia i Polacy za Granicą 2021.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Aleksander Borowik

Że w Rosji piją na potęgę, wie o tym cały świat. Kiedyś śmiano się do rozpuku, jak czerwonicy Jelcyn w Berlinie dyrygował wojskowej orkiestrze, teraz — jak Miedwiediew w łaźni melancholijnie tańczy z kuflem w ręku. Naród pije — to normalne, ale

Komentarz dnia

Szamańska Miedwiediewka

władzy przecie nie wypada tego robić publicznie...

Więc ruch uralskich abstynentów (oho, nie tylko w Skandynawii taki jest!) zaproponował b. prezydentowi i premierowi rezygnację z alkoholu i zachowanie trzeźwości. Andriej Tumaszew, szef „Trzeźwego Uralskiego Okręgu Federalnego” ogłosił to tak stanowczo i głośno, że aż strach się dowiedzieć, czy jeszcze żyje po swej propozycji wprowadzenia „suchego prawa” na Uralu w przeddzień wizyty Miedwiediewa w ich strony.

Średnie spożycie wódki w tym kraju wzrosło o prawie 10 proc. — do 20

litrów czystego alkoholu na osobę rocznie, przy statystycznej unijnej 11,4. Popyt na wódkę wzrósł szczególnie gwałtownie w regionach graniczących z Ukrainą.

Co więc Miedwiediew ma robić? Ano po prostu — zarobić! Wprowadzić nową wódkę z szamańskim zaklęciem. Co mają gusła do problemu?! Bo jak się okazuje, na wojnę z Ukrainą ruszył... Oddział Bojowych Magów Rosji, który chce oczyścić swój kraj i „zesłać sztylety i buławy na głowy wrogów Federacji Rosyjskiej”.

I nowe pieniądze na wojnę będą i naród będzie śmielszy! ■

Trzy pytania do...

...Iryny Janukevičienė, kierowniczką Wydziału Organizacji Pracy Komisji ds. Sporów Pracowniczych
Rozmawiała Honorata Adamowicz

1. W 2022 r. do Komisji ds. Sporów Pracowniczych wpłynęły 5 873 wnioski. W porównaniu z 2021 w poprzednim roku otrzymano około 9 proc. więcej wniosków. Jakże były najczęstsze powody sporów?

Podobnie jak we wszystkich ostatnich latach absolutna większość sporów pracowniczych była podnoszona w sprawie płac. Nastąpił wzrost liczby zgłoszeń dotyczących warunków umowy o pracę,

z powodu bezprawnego zwolnienia, psychospołecznej przemocy, nieprzebrania odpoczynku i czasu pracy. Z drugiej strony nastąpił również spadek zbiorowych sporów pracowniczych dotyczących prawa.

2. Kto najczęściej zwracał się do Komisji ds. Sporów Pracowniczych?

Najwięcej wniosków otrzymano od firm budowlanych, na drugim miejscu — z sektora transportu i magazynowania, następnie od firm produkcyjnych oraz przedsię-

biorstw sektora hurtowego i detalicznego.

3. Na czym korzyść najczęściej są rozwiązywane konflikty?

Spośród wszystkich zbadanych roszczeń około 43 proc., co stanowi wzrost o 4 proc. w porównaniu z 2021 r., zostało rozwiązanych na korzyść osób zwracających się z wnioskami. Około 14,5 proc. roszczeń zostało odrzuconych, 18 proc. wniosków zakończyło się ugodą między pracodawcą a pracownikiem, tj. o 3 proc. więcej niż w 2021 r. ■

KURIER
WILEŃSKI

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Wilno, Birbinių 4A, 2 piętro, 10 gabinet,
tel./faks. 85 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Uroczystością zakopania kapsuły, zawierającej list do przyszłych pokoleń, Miejski Szpital Kliniczny w Wilnie symbolicznie rozpoczął budowę nowej sali operacyjnej, oddziału reanimacji i dializ. Fot. Kastytis Mačiūnas, vilnius.lt

W Wilnie można obejrzeć radar przeznaczony dla Ukrainy

W Narodowej Galerii Sztuki w Wilnie można obejrzeć pierwszy radar przeznaczony dla Ukrainy — informuje organizacja „Blue/Yellow”.

Pieniądze na zakup nowoczesnych radarów dla Ukrainy były zbierane w ciągu miesiąca podczas ak-

cji społecznej „Radarom!”. Zebrano 14 mln euro. Organizacja „Blue/Yellow”, jeden z organizatorów akcji, poinformowała, że obecnie pierwszy radar szkoleniowy został już dostarczony na Litwę.

Do 12 marca będzie można go obejrzeć w Narodo-

wej Galerii Sztuki w Wilnie (al. Konstitucijos 22). Radar jest eksponowany w holu (wstęp bezpłatny), można go oglądać od godz. 11.00. (w czwartki od godz. 12.00) do godz. 19.00 (w czwartki do godz. 20.00, w niedziele — do godz. 17.00). ■

L24.lt

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Pani Stanisławy Dziedziczak

mamy **Jana Dziedziczaka**, Przewodniczącego Rady Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego

Wyrazy współczucia **panu Janowi Dziedziczakowi, Rodzinie i Bliskim**

składają Rada Fundacji, Zarząd oraz Zespół Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego

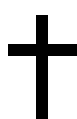
„Można odejść na zawsze, by stale być blisko” — ks. Jan Twardowski

Wyrazy głębokiego współczucia oraz słowa wsparcia i otuchy dla

Jana Dziedziczaka,

Przewodniczącego Rady Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego z powodu śmierci **Mamy**

Składa zespół „Kuriera Wileńskiego”

Imieniny

7 marca

Bazylii, Efrema, Elpidii, Eugeniusza, Felicycy, Germana, Morzysława, Nadmira, Pawła, Teresy, Tomasza

8 marca

Antoniego, Apoloniusza, Ariana, Beaty, Feliksa, Filemona, Franciszka, Herenii, Juliana, Miłogosta, Poncjusza, Stefana, Szymona, Teotyka, Wincentego, Michaliny

Cytat dnia

„Obserwowałem wystąpienia przywódców Chin i Indii. Dość wyraźnie mówili, że wojna nie jest dzisiaj sposobem rozwiązywania problemów pomiędzy krajami. Są inne priorytety. To stanowisko jest przemyślane i świadome. Tak więc, mam nadzieję, że nie będzie otwartej pomocy dla Rosji” — powiedział ukraiński minister obrony Ołeksij Reznikow

Liczba dnia

42 mln euro z budżetu Unii Europejskiej i

państwa litewskiego planuje się przeznaczyć na realizację transformacji systemu zdrowia psychicznego

Wyniki wyborów: Wśród liderów socjaldemokraci i konserwatyści

Najwięcej głosów w niedzielnych wyborach do rad samorządowych i merów zdobyli socjaldemokraci. Pod względem procentowym wynik AWPL-ZChR jest podobny do wyniku sprzed czterech lat. Po raz pierwszy w rejonie wileńskim odbędzie się II tura wyborów.

Antoni Radczenko

Politolog z Uniwersytetu Witolda Wielkiego Andrzej Puksztu twierdzi, że nie da się wskazać jednego zwycięzcy wyborów samorządowych.

— Na podstawie wyników można wyróżnić trzy sprawy ponadregionalne. Po pierwsze, wydaje się, że największym wstrząsem jest porażka konserwatystów w Kownie. Druga istotna sprawa, to wygrana konserwatystów w Wilnie. Trzecia bardzo ważna sprawa, to II tura wyborów na stanowisko mera w rejonie wileńskim. To są trzy rzeczy, o których nie można powiedzieć, że wstrząsnęły wszystkimi i wszędzie, ale właśnie to są sprawy najbardziej komentowane — podkreśla politolog w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

Po wstępnych wynikach wyborów samorządowych największymi beneficjentami minionych wyborów samorządowych okazali się socjaldemokraci, którzy w skali kraju otrzymali 17,48 proc. głosów. Na drugim miejscu znaleźli się konserwatyści z 16,18 proc. głosów na koncie. Na trzecim miejscu uplasowały się lokalne komitety wyborcze, które ogółem zgarnęły 13,89 proc. głosów.

SYTUACJA W WILNIE

Mówiąc o wyborach samorządowych, to w pierwszej kolejności wzrok pada na stolicę. W Wilnie w odróżnieniu od Kowna nie udało się wyłonić mera w I turze. W Kownie bezapelacyjnym zwycięzcą został dotychczasowy mer miasta Visvaldas Matijošaitis oraz jego komitet „Zjednoczone Kowno”, otrzymując odpowiednio ponad 58 i ponad 48 proc. głosów.

W Wilnie odbędzie się II tura wyborów, w której o fotel mera zaważcą Valdas Benkunskas i Artūras

■ Valdas Benkunskas

Zuokas. Kandydat konserwatystów zdobył 31,79 proc., a były mer Wilna — 21,40 proc. Na dalszych miejscach znaleźli się Mykolas Majauskas (10,65), Tomas Vytautas Raskevičius (9,91 proc.) oraz Waldemar Tomaszewski (8,51). Najwięcej członków w stołecznej radzie będą mieli konserwatyści — 19. Na drugim miejscu znalazła się Partia „Wolność i Spra-

W Wilnie odbędzie się II tura wyborów, w której o fotel mera zaważcą Valdas Benkunskas i Artūras Zuokas. Kandydat konserwatystów zdobył 31,79 proc., a były mer Wilna — 21,40 proc. Na dalszych miejscach znaleźli się Mykolas Majauskas (10,65), Tomas Vytautas Raskevičius (9,91 proc.) oraz Waldemar Tomaszewski (8,51).

■ Artūras Zuokas

wiedliwość” z 9 radnymi. Tyle samo mandatów zyska też Partia Wolności. AWPL-ZChR zyskała 7 mandatów, czyli o jeden mandat więcej niż w 2019 r. Radnych w samorządzie stołecznym będą posiadali też socjaldemokraci (4) oraz Narodowe Zjednoczenie.

— W Wilnie trzeba oddać należne konserwatystom, że mają jednak własny „elektorat żelazny” i potrafią ten elektorat mobilizować. Jeśli odkręcimy zegarek 20 lat wstecz, to swój żelazny elektorat konserwatyści mieli w Kownie, teraz zaś mają w Wilnie. Jeśli spojrzymy według liczby głosów, to konserwatyści plus Partia Wolności, mają zapewnioną większość w radzie stołecznej — komentuje sytuację w stolicy Puksztu.

Mówiąc o partiach, to za komitetami wyborczymi znalazły się Litewski Związek Chłopów i Zielonych (9,22 proc.), Ruch Liberalistów — 6,96 proc., Związek Demokratów „W imię Litwy” (6,64 proc.). AWPL-ZChR otrzymało poparcie na poziomie 5,34 proc.

4.>>

Przed czterema laty wynik polskiej partii był na poziomie 5,2 proc. Partia Pracy zyskała 3,68 proc., natomiast Partia Wolności — 3,53 proc.

BRAK LOKALNYCH LIDERÓW

Lider AWPL-ZChR Waldemar Tomaszewski na konferencji prasowej powiedział, że jest zadowolony z wyniku. „Otrzymaliśmy o wiele więcej głosów. W ubiegłych wyborach zdobyliśmy 59 tys. i 5 proc., w obecnych — 5,5 proc. oraz ok. 65 tys. To jest znaczące zwiększenie” — oświadczył polityk. Akcji Wyborczej udało się zdobyć większość w rejonie sołecznickim, gdzie uzyskała 21 mandatów. Poza AWPL-ZChR swych przedstawicieli w sołecznickiej radzie będą miały Partia Pracy (3) oraz socjaldemokraci (1). Kandydat od AWPL-ZChR Zdzisław Palewicz zdobył ponad 80 proc., nokautując dwóch pozostałych rywali. W rejonie trockim kandydat polskiej partii Jarosław Narkiewicz trafił do II tury, gdzie jego oponentem będzie przedstawiciel Ruchu Liberalistów Andrius Šatevičius. W trockiej radzie najwięcej miejsc zdobyli liberałowie — 10 mandatów. Na drugim miejscu znalazła się AWPL-ZChR z 6 radnymi na koncie. Poza tym do rady weszli socjaldemokraci (5), konserwatyści (2) i „Chłopi” (2).

W przypadku rejonu wileńskiego AWPL-ZChR zapewniła sobie większość w radzie, zdobywając 18 miejsc. Na drugim miejscu znaleź-

li się socjaldemokraci — 7 radnych. Natomiast centroprawicowa koalicja zdobyła 6 mandatów. Akcji Wyborczej nie udało się wywalczyć stanowiska mera w I turze, jak to było w roku 2019. Przedstawiciel AWPL-ZChR Waldemar Urban zdobył ponad 46 proc., a kandydat socjaldemokratów Robert Duchniewicz — niecałe 25 proc. Za dwa tygodnie obaj kandydaci powalczą w II turze wyborów o fotel mera w rejonie wileńskim.

— Ogólnolitevski problem, który w przypadku AWPL-ZChR jest jeszcze bardziej widoczny, to przede wszystkim brak lokalnych liderów. Partie orientują się na wybory parlamentarne. Orientują się na wybory do Parlamentu Europejskiego. Natomiast wybory samorządowe są pomijane. Na zasadzie, że lokalni liderzy są nieważni lub wręcz na odwrót, lider partii nie chce, aby wzrastała mu konkurencja. W przypadku AWPL-ZChR wydaje się, że wszystko jest skupione w rękach Waldemara Tomaszewskiego. Nie ma natomiast tego koła ratunkowego, w dobrym tego słowa znaczeniu. Brakuje działaczy poziomu rejonowego. To jest normalne, że jest prezes partii, a dalej jest 5–6 silnych zastępców w terenie, z których później można wyłaniać kandydatów na mera — ocenia sytuację w rozmowie z naszym dziennikiem Andrzej Pukszt.

II tura wyborów samorządowych odbędzie się za dwa tygodnie. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

■ Waldemar Urban

■ Robert Duchniewicz

Nowa usługa „Bolt” w Wilnie

Platforma „Bolt” rozpoczęła w Wilnie świadczenie usług krótkoterminowego wynajmu samochodów.

W nową usługę zainwestowano 50 mln euro. W stolicy pojawi się 500 nowych samochodów przeznaczonych do krótkoterminowego najmu. Liczba pojazdów w przyszłości ma wzrosnąć. Pod koniec roku ma sięgnąć 1,5 tys. pojazdów, co stanowi 0,18 proc. wszystkich samochodów na Litwie.

W najbliższym czasie „Bolt Drive” nie pojawi się w innych dużych miastach Litwy.

Wizzair zawiesza loty do Kiszyniowa

Węgierskie linie lotnicze Wizzair zawieszają wszystkie loty z i do Kiszyniowa – stolicy Mołdawii. Powodem jest wysokie zagrożenie w przestrzeni powietrznej tego kraju. Samoloty tego operatora przestaną latać do Kiszyniowa od 14 marca. Wszyscy klienci, którzy mają wykupione bilety na loty po 14 marca otrzymają zwrot pełnej kwoty, chyba że chcą kupić kolejny bilet w tej linii lotniczej, wtedy dostaną dodatkowe 20 proc. Aby nieco zrekompenzować ten ruch pasażerom z Mołdawii, linia lotnicza zwiększy liczbę lotów do Europy z rumuńskiego lotniska w Jassach.

Od początku rosyjskiej agresji na terenie Mołdawii znaleziono już czterokrotnie szczątki rakiet po zmasowanych rosyjskich atakach.

Wilnoteka.lt, L24/lt
Fot. Bolt

Dzień kobiet inny niż zwykle

„Po wybuchu rosyjskiej agresji w lutym 2022 r. wykreśliłam ze swego kalendarza wszystkie święta, w tym dzień 8 marca. W obliczu trwającej wojny święta w Ukrainie nie są obchodzone” — przyznaje w wywiadzie dla „Kuriera Wileńskiego” Anastasia Zbuker, nauczycielka klas początkowych Charkowskiej Szkoły Grawitacja.

Justyna Giedrojć: Mieszka Pani w Wilnie bez mała rok. W jakich okolicznościach opuściła Pani rodzinny Charków?

Anastasia Zbuker: Pierwsze rosyjskie bomby spadły na Charków 24 lutego 2022 r. o piątej rano. W pierwszym dniu wojny, podczas bombardowania, schroniliśmy się z mężem w metrze. Mieszkaliśmy w wielopiętrowym bloku na 10. piętrze. Pozostaliśmy tam, podczas gdy miasto było bez przerwy atakowane przez okupantów, było niebezpieczne. Uciekając w pośpiechu, zabraliśmy ze sobą tylko dokumenty — nie przypuszczaliśmy wówczas, że nie wrócimy już do naszego mieszkania. Kilka godzin spędziliśmy w metrze. Były tam tłumy ludzi, z małymi dziećmi, ze zwierzętami domowymi, było bardzo zimno. Z trudem mogę sobie wyobrazić, jak ludzie spędzili tam kilka miesięcy. Kolejne dwa tygodnie ukrywaliśmy się z mężem w schronie, w piwnicy. W pierwszej połowie marca wyjechaliśmy samochodem z Charkowa do Winnicy. Przed wyjazdem nie mogliśmy wrócić do domu po swoje rzeczy, bo nasze osiedle mieszkaniowe było codziennie, z półgodzinnymi przerwami, ostrzeliwane przez wroga. Opuściliśmy więc Charków w tym, w czym byliśmy. Do Winnicy przyjechali także rodzice męża z jego siostrą.

Pracowała Pani w szkole. Jak zmieniła się sytuacja z nauczaniem po wybuchu wojny?

Od momentu wybuchu wojny lekcje w szkole, w której pracowałam, zostały zawieszono. Po upływie paru tygodni rozpoczęliśmy naukę online. Celem wirtualnych lekcji było nie tylko nauczanie. Rozmawialiśmy z dziećmi, staraliśmy się podtrzymać je na duchu, żeby się nie bały, czuły się bezpiecznie. W ten sposób mogły nadal przebywać w otoczeniu swoich

„Najbardziej pragnę, abyśmy zwyciężyli i mogli wrócić do rodzimej Ukrainy” — mówi Anastasia Zbuker

kolegów oraz pedagogów, tyle, że wirtualnie. Ktoś z nauczycieli prowadził lekcje, ukrywając się w metrze, ktoś w piwnicy, ja z Winnicy.

Gdzie się zatrzymaliście w Winnicy?

Zamieszkaliśmy tam wszyscy razem w wynajętym domu. Wkrótce dyrektorka szkoły zadzwoniła i powiedziała, że trzeba ewakuować dzieci, ich rodziców oraz nauczycieli w bardziej bezpieczne miejsce. Zorganizowała transport do Wilna. Autobusy zabierały naszych uczniów i ich rodziców z Charkowa i innych miast Ukrainy, bo wielu już wówczas wyjechało w bezpieczniejsze miejsca. Autobus przyjechał po mnie do Winnicy. Ogółem wyjechało nas około 70 osób. Niektórzy uczniowie jechali samochodami ze swoimi rodzicami. W stronę polskiej granicy podążała więc cała nasza kolumna pojazdów — autobusy, a za nimi auta osobowe. Mąż mój i teść zostali w Ukrainie. Mąż pracuje, lada dzień może zostać powołany na front. Teściowa z córką nieco wcześniej wyjechały do Polski.

Kiedy przyjechaliście do Wilna?

19 marca o godzinie czwartej rano. Byliśmy zmęczeni, nie wiedzieliśmy, co będzie dalej. Wiadomo jedynie było, że jak najszybciej musimy wrócić do pracy, do nauczania dzieci. W Wilnie pewna prywatna szkoła udostępniła nam pomieszczenie, w którym zaczęła funkcjonować nasza Charkowska Szkoła Grawitacja. 23 marca 2022 r. już rozpoczęły się lekcje. Od 1 września br. jesteśmy już w osobnym budynku szkolnym w dzielnicy Naujamiestis. Jest podobny do tego, jaki mieliśmy w Charkowie. Szkoła nasza otrzymała licencję na prowadzenie działalności edukacyjnej według ukraińskiego programu. Uczy się u nas 120 dzieci z całej Ukrainy. Ja prowadzę pierwszą klasę, w której jest 10 uczniów.

Czy warunki pracy są dobre?

Bardzo dobrze nam się powodzi, jestem zadowolona z warunków pracy. Cieszymy się, że mogliśmy zachować skład grona pedagogicznego, zapewnić naszym uczniom bezpieczne warunki nauczania.

6.>>

Bardzo też podoba mi się Wilno, Litwini, których spotykam i którzy ze zrozumieniem odnoszą się do tego, że często zmuszeni jesteśmy rozmawiać ze sobą po rosyjsku, bo nie wszyscy znają język angielski. Z młodzieżą, co prawda, świetnie porozumiewam się po angielsku. Uczę się też języka litewskiego.

Czy były problemy z zakwaterowaniem?

Po przyjeździe do Wilna w ciągu roku moja rodzina – rodzice i młodsza siostra – zmieniła cztery razy miejsca zamieszkania. Najpierw wolontariusze pomogli nam znaleźć mieszkanie udostępnione dla nas nieodpłatnie przez mieszkańców Wilna. Spędziliśmy tam około trzech miesięcy. Później, podobnie jak inni uchodźcy ukraińscy, samodzielnie musieliśmy szukać mieszkania do wynajęcia. Przez pół roku wynajmowaliśmy mieszkanie od obcych ludzi. Obecnie mieszkamy w budynku byłego sanatorium „Pušyno kelias” w dzielnicy Baltupiai. Wolontariusze zadbali o to, by niczego nam tu nie zabrakło. Mamy wszystkie niezbędne do życia rzeczy: meble, pralkę, lodówkę.

Rodzice Pani również znaleźli schronienie w Wilnie?

Też byli zmuszeni uciekać przed wojną. Z Ukrainy udało im się sa-

mochodem dojechać na Litwę. Ogółem przejechali ponad 1 800 km. Spotkaliśmy się już w Wilnie. Przyjechali 20 marca, dzień później ode mnie. Moja mama także pracuje w szkole „Grawitacja”, jest nauczycielką języka angielskiego. Siostra uczy się tu w drugiej klasie. Tata jest agronomek. Poprzez Służbę Zatrudnienia znalazł pracę w swoim zawodzie.

Czego brakuje najbardziej?

Pomimo domu, bliskich ludzi, którzy zostali w kraju, brakuje nam pewności tego, że w Ukrainie wszystko jest w miarę dobrze. Przygniata uczucie, że w domu nadal trwa wojna, giną ludzie. Zostali tam moja babcia z dziadkiem, ciotki, wujkowie, przyjaciele. Wielu z nich nadal, pomimo nieustających ostrzałów, mieszka w Charkowie, inni ukryli się w bardziej bezpiecznych miastach. Niektórzy moi znajomi polegli na froncie, ktoś przebywa w niewoli u okupantów, ktoś już wrócił z niewoli. Codziennie dzwoniemy do swoich bliskich, martwimy się. Już kilkakrotnie jeździłam z Wilna do Charkowa odwiedzić męża i krewnych.

Jaki będzie dla Pani tegoroczny dzień 8 marca?

Po wybuchu rosyjskiej agresji w lutym 2022 r. wykreśliłam ze swego kalendarza wszystkie świę-

ta, w tym dzień 8 marca. W obliczu trwającej wojny święta w Ukrainie nie są obchodzone. Poza tym, wydaje mi się, że każda kobieta, matka, babcia, żona, córka warte są tego, by być cenione każdego dnia. Dotyczy to także i naszych mężczyzn – obrońców Ojczyzny.

Marzec jest pierwszym miesiącem wiosny, a każda wiosna niesie jakieś nowe nadzieje. Czego Pani życzyłaby ukraińskim kobietom?

Chciałabym życzyć wszystkim ukraińskim rodzinom, wszystkim kobietom i mężczyznom dbania o miłość oraz pielęgnowania swoich uczuć, pomimo wszystkich trudności pozostawiania silnymi i każdego dnia odnajdywania jakiegoś powodu, by poczuć się szczęśliwym, cieszyć się z małych rzeczy. Dopóki żyjemy, możemy być szczęśliwi. Pragnę, by ustalone zostały granice państwa ukraińskiego sprzed 2014 r. To będzie też gwarancją dla innych państw, że ich terytoria nie zostaną zaanektowane przez sąsiadów-okupantów. Najbardziej pragnę, abyśmy zwyciężyli i mogli wrócić do rodzimej Ukrainy. ■

Rozmawiała Justyna Giedrojć
Fot. arch. wł. Anastasii Zbuker

TVP
WILNO

■ W Charkowskiej Szkole Grawitacja w Wilnie uczy się 120 dzieci z całej Ukrainy

FPPnW oficjalnie zmieniła nazwę

Iłona Lewandowska

Fundacja wspierająca Polaków na terenach byłego bloku wschodniego zmieniła oficjalnie nazwę na Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” imienia Jana Olszewskiego. 20 lutego 2023 r. nowa nazwa podana została w Krajowym Rejestrze Sądowym.

14 grudnia 2022 r. Rada Fundacji podjęła uchwałę, zgodnie z którą patronem FPPnW został inicjator jej utworzenia — Jan Olszewski.

— Nadanie fundacji imienia Jana Olszewskiego jest uhonorowaniem jego zasług nie tylko jako premiera, choć właśnie w tym okresie zainicjował on działalność fundacji. Odnosi się ona do całości jego zasług dla Polski, jest oddaniem hołdu nie tylko wybitnemu prawnikowi, harcerzowi, działaczowi społecznemu i politycznemu, ale także obrońcy działaczy opozycyjnych w procesach politycznych w okresie PRL, premierowi i wreszcie temu, który zainicjował odbudowę polityki wschodniej Polski w kontekście Polonii i Polaków na Wschodzie — komentuje w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Mikołaj Falkowski, prezes fundacji.

Informacja o nowym patronie fundacji została podana do wiadomości publicznej 14 grudnia 2022 r., podczas uroczystości jubileuszu 30-lecia Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, który odbył się w Belwederze z udziałem pary prezydenckiej. „Od dzisiaj jesteśmy Fundacją »Pomoc Polakom na Wschodzie« im. Jana Olszewskiego, co jest dla nas nowym, bardzo ważnym zobowiązaniem i powodem do dumy. Zobowiązujemy się do działania nadal w duchu tych wartości, idei, które pozostawił Jan Olszewski. Będziemy się starali kontynuować nadal tę misję jedności z rodakami na

„Jesteśmy Fundacją »Pomoc Polakom na Wschodzie« im. Jana Olszewskiego, co jest dla nas nowym, bardzo ważnym zobowiązaniem i powodem do dumy” — powiedział Mikołaj Falkowski **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Wschodzie” — mówił wówczas Mikołaj Falkowski.

W uroczystości brał udział również przedstawiciel rodziny premiera Jana Olszewskiego, Michał Okrzeja, który w swoim wystąpieniu podkreślił, że dla Jana Olszewskiego sprawa Polaków na Wschodzie była zawsze bardzo ważna i podziękował za inicjatywę nadania imienia fundacji. „Jan Olszewski był wyjątkowym człowiekiem, zawsze stojącym po stronie najsłabszych, wielkim państwowcem, który kierował się w swoim życiu jedną wyjątkową myślą, walki o prawdziwie wolną i całkowicie niepodległą Polskę” — podkreślał przedstawiciel rodziny.

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” powstała w 1992 r., kiedy premierem RP był Jan Olszewski. „Jego rząd działał tylko pół roku, ale sprawa Polaków na Wschodzie była dla niego bardzo ważna. Ja współpracowałam już wówczas z panem premierem, sprawami Polaków na Wschodzie zajmowałam się od pewnego czasu, bo gdy Jan Olszewski był przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego przy przewodniczącym NSZZ »Solidarność« Lechu Wałęsie, zaprosił do współpracy prof. Zdzisła-

wa Najdera i już w 1990 r. stworzyliśmy sekcję ds. Polaków na Wschodzie. Było to bardzo ważne, bo gdy Polacy ze Wschodu przyjeżdżali do Warszawy, mieli już miejsce, w którym mogli się zgłaszać i opowiedzieć o swoich potrzebach. Kiedy więc Jan Olszewski objął funkcję premiera, zaczęliśmy opracowywać konkretny projekt współpracy z Polakami na Wschodzie” — mówiła w wywiadzie dla „Kuriera Wileńskiego” Krystyna Lachowicz, członkini Rady Fundacji, która jest zaangażowana w jej działalność od początku.

Zmiana nazwy fundacji nie jest jedynie działaniem formalnym. Jak poinformowano w komunikacie prasowym zaplanowane zostały działania informacyjne, mające na celu przybliżenie postaci Jana Olszewskiego, co umożliwi szerszemu gronu osób poznanie jego życia i działalności, pozwoli odbiorcom kampanii na poznanie nie tylko najnowszej historii Polski, ale także na zrozumienie misji fundacji, która została uformowana przez jej inicjatora. ■

Wystawa „Pakt zbrodniarzy”

Instytut Polski w Wilnie w dniach 10 marca–25 kwietnia zaprasza na wystawę plenerową „Pakt zbrodniarzy” (ul. Aukų 2A, Wilno). Uroczystość otwarcia odbędzie się w przeddzień Dnia Odrodzenia Niepodległości Litwy — 10 marca o godz. 12.00.

Wystawa plenerowa „Pakt zbrodniarzy” została przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej w 2022 r. w 83. rocznicę podpisania paktu Ribbentrop–Mołotow.

23 sierpnia 1939 r. w Moskwie, po trwających zaledwie jeden dzień negocjacjach, podpisano pakt o nieagresji pomiędzy Związkiem Sowieckim i Rzeszą Niemiecką, który został poszerzony o tajny protokół. Jest on znany jako pakt Ribbentrop–Mołotow.

Adolf Hitler i Józef Stalin wspólnie przygotowali Europie i całemu światu hekatombę wojny o niespotykanych dotąd rozmiarach. Pierwszą ofiarą ich współpracy padła Polska, zaatakowana z dwóch stron 1 i 17 września 1939 r.

W wyniku trwających sześć długich lat represji obydwu reżimów totalitarnych Rzeczpospolita Polska straciła blisko 6 milionów obywateli. To historia tysięcy zbrodni, których symbolami pozostają do dzisiaj Katyń i KL Auschwitz.

Związek Sowiecki po dwuletnim okresie bliskiej współpracy z III Rzeszą 22 czerwca 1941 r. sam został przez nią zaatakowany. ZSRS wojnę kończył już w szeregach zwycięskiej koalicji alianckiej. Anglosasi ustępowali wobec nowej imperialnej polityki sowieckiego totalitaryzmu. O sowieckim współudziale w „zbrodni założycielskiej” niewielu chciało wówczas pamiętać.

Hitler i Ribbentrop za swoje czyny zapłacili śmiercią. Pierwszy w obliczu klęski popełnił samobójstwo w bunkrze Kancelarii Rzeszy w Berlinie. Drugi został skazany na karę śmierci przez Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze. Tysiące niemieckich oprawców pozostało jednak bezkarnych.

Stalin, Mołotow i inni sowieccy przywódcy oraz ich podwładni do dzisiaj nie tylko nie zostali rozliczeni, ale bywa, że ich zbrodnie są w ogóle kwestionowane.

Organizatorzy: Instytut Pamięci Narodowej, Instytut Polski w Wilnie, Centrum Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy. ■

Polacy z Wileńszczyzny uczcili Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Ilona Lewandowska

W Wilnie obchody, w których uczestniczył Attaché Obrony RP, Wojskowy, Morski i Lotniczy płk Sławomir Pawlikowski, rozpoczęły się w Parku Pamięci Tuskulanum — miejscu wiecznego spoczynku ofiar totalitarnego reżimu sowieckiego.

Pochowane są tu szczątki przeszło 40 nadal niezidentyfikowanych żołnierzy AK i formacji poakowskich działających na Wileńszczyźnie po wejściu na te tereny Armii Czerwonej w lipcu 1944 r.

KONTYNUATORZY DZIAŁALNOŚCI NIEPODLEGŁOŚCIOWEJ

„Narodowy Dzień Żołnierzy Wyklętych powinien być wyrazem hołdu dla żołnierzy drugiej konspiracji za świadectwo męstwa, postawy patriotycznej. Musimy pamiętać, że powojenne podziemie antykomunistyczne stanowiło kontynuację działalności niepodległościowej dla tysięcy żołnierzy okresu II wojny światowej” — mówił podczas uroczystości Attaché Obrony RP.

W obchodach Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych zorganizowanych przez Wileński Klub Rekonstrukcji Historycznej „Garnizon Nowa Wilejka”, Ambasadę RP na Litwie, Instytut Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu i Wydział Komunikacji Uniwersytetu Wileńskiego wzięli udział przede wszystkim pasjonaci historii, kombataneci i bardzo licznie zgromadzona młodzież — uczniowie i absolwenci Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego w Wilnie.

NIE ZŁOŻYLI BRONI

W ramach obchodów na Cmentarzu na Rossie złożono kwiaty na grobie Sergiusza Kościalkowskiego ps. „Fakir”, który od początku patroluje wileńskiej edycji Biegu „Tropem Wilczym”. „Fakir” był podkomendnym Sergiusza Piaseckiego, oficerem Armii Krajowej, egzeku-

■ Obchody rozpoczęto w Tuskulanum

torem podziemnych służb specjalnych wykonujący w Wilnie wyroki sądów Polskiego Państwa Podziemnego na zdrajcach i kolaborantach. Po zajęciu Wileńszczyzny przez Sowietów Sergiusz Kościalkowski nie złożył broni. Pod ps. „Kapitan Grób” prowadził potyczki z patrolami sowieckimi, organizował zasadzki leśne, zwalczał konfidentów NKWD, bronił ludności polskiej przed bolszewikami. Zginął w walce 4 lutego 1945 r. w Raubiszkach koło Podbrodzia. Jego ciało zostało pogrzebane nad Jeziorem Dubińskim pod Wilnem, a następnie w marcu 1945 r. ekshumowane i przeniesione na wileńską Rossę.

Po południu w Centrum Komunikacji Uniwersytetu Wileńskiego odbyła się premiera filmu „Fakir». W imieniu Rzeczypospolitej”. Film o „Fakirze” został zrealizowany przez Wileńską Grupę Rekonstrukcji Historycznej „Garnizon Nowa Wilejka” na zlecenie Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu. Reżyserem filmu jest Waldemar Szełkowski, rolę „Fakira” odegrał dr Tomasz Bożerocki, zdjęcia do filmu realizował Rafał Marcinkiewicz. W filmie wykorzystane zostały również elementy rekonstrukcji historycznej, w której uczestniczyli

uczniowie i nauczyciele Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego.

LEKCJA HISTORII, KTÓRA POZOSTANIE NA DŁUGO

Wprowadzenia do filmu dokonali jego twórcy, a więc Tomasz Bożerocki, Tomasz Balbus i Waldemar Szełkowski. 30-minutowy dokument spotkał się z bardzo pozytywnym przyjęciem widowni, której niemała część była bezpośrednio zaangażowana w jego powstanie.

— Dla mnie samej udział w tym projekcie był okazją do pogłębienia wiedzy historycznej. To była bardzo ciekawa praca, bardzo chętnie angażowali się w nią również uczniowie. Po prostu tego rodzaju film to wspaniała okazja do przekazywania wiedzy w atrakcyjny sposób — mówi Joanna Szczygłowska, polonistka, która jako aktorka wzięła udział w filmie.

— Jesteśmy zadowoleni z efektu, ale ten film wymagał ogromnej pracy. Uczniów nie trzeba było specjalnie zachęcać, to już nasz trzeci film oparty na rekonstrukcji, więc wszyscy doskonale wiedzą, na czym polega tego rodzaju praca. Po raz drugi poruszyliśmy temat polskiego podziemia antysowieckiego.

10.>>

Ta tematyka jest dziś niezwykle ważna, gdyż nadal mamy różne narracje historyczne dotyczące tego okresu. Działalność Żołnierzy Niezłomnych jest najlepszym dowodem na to, że Armia Czerwona nie przyniosła wyzwolenia. Oczywiście, polskie podziemie zbrojne na Wileńszczyźnie nie działało długo, ale przede wszystkim dlatego, że większość oddziałów przeszła przez nową granicę Polski i to właśnie ludzie pochodzący z naszych terenów odegrali ogromną rolę w podziemiu antykomunistycznym na terenie PRL. To ważna część naszej historii, o której powinniśmy przypominać — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Waldemar Szelkowski.

NIE TYLKO WILNO

1 marca uczczono również w rejonie sołecznickim. W obchodach Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Sołecznikach uczestniczyli przedstawiciele lokalnej społeczności oraz goście — Wiceminister Nauki i Edukacji RP Tomasz Rzymkowski i konsul RP Irmina Szmalec. Poruszony został temat polskiego szkolnictwa w rejonie oraz odbyło się spotkanie ze społecznością szkolną Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Sołecznikach.

Następnego dnia spotkania związane z pamięcią o żołnierzach, którzy nie złożyli broni po kolejnym wejściu na te tereny sowieców, odbyły się w Gimnazjum im. ks. Józefa Obrembskiego w Mejszagole i Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Sołecznikach. Wykład dla uczniów wygłosił autor trzytomowej biografii „Fakira”, dr hab. Tomasz Balbus, zaprezentowano również film, którego premiera odbyła się dzień wcześniej.

HISTORIA WIELU RODZIN Z WILEŃSZCZYZNY

— Muszę przyznać, że co roku jestem pod ogromnym wrażeniem tych obchodów. Bardzo ważne jest to, że w dużej mierze są one organizowane oddolnie. My, jako Wydział Konsularny i Polonii Ambasady RP w Wilnie wspieramy organizatorów, ale inicjatywa wychodzi tu przede wszystkim od mieszkańców Wileńszczyzny. W

Kwiaty złożono na grobie Sergiusza Kościałkowskiego ps. „Fakir”, który od początku patronuje wileńskiej edycji Biegu „Tropem Wilczym”

Wilnie od lat osobą bardzo zaangażowaną w obchody jest pan Waldemar Szelkowski, który jest nie tylko bardzo dobrym organizatorem, ale również potrafi zachęcić młodzież do czynnego udziału — zauważa Irmina Szmalec.

Konsul podkreśla, że zarówno w Wilnie jak i mniejszych miejscowościach dostrzec można spore zainteresowanie tą tematyką.

— Wileńszczyzna i Nowogródzczyzna były niejako pierwszym frontem Żołnierzy Wyklętych. Obecnie w Wilnie, jak i w Sołecznikach i Mejszagole widać wyraźnie, że ta część historii, o której jeszcze niedawno nie mówiło się otwarcie, jest ważna dla mieszkańców. Dzieje się tak, ponieważ jest to historia lokalna, dotycząca tych miejscowości, w których dziś nadal mieszkają Polacy. Często jest to również bardzo bolesna część rodzinnej hi-

storii, która była przekazywana przez dziesięciolecia jedynie zaufanym osobom. Dziś często do niej powracamy również dzięki działalności Wydziału Kresowego Biura Identyfikacji i Poszukiwań IPN. Mamy na Wileńszczyźnie coraz więcej znanych miejsc pochówku Żołnierzy Niezłomnych, powracamy do tej tematyki w czasie uroczystości pogrzebowych, które odbywają się po wielu latach. Wiemy, że jeszcze niejedna taka uroczystość przed nami. Tak, jak zauważyli twórcy filmu, obok „Fakira” na Roszie znajduje się miejsce przygotowane dla jego żołnierzy, którzy zginęli w Raubiszkach. Mam nadzieję, że już niedługo uda nam się doprowadzić również do ich uroczystego pochówku — mówi przedstawicielka polskiej placówki dyplomatycznej.

Fot. Waldemar Dowejko/
Wilnoteka.lt

Po południu, w Centrum Komunikacji Uniwersytetu Wileńskiego odbyła się premiera filmu „Fakir». W imieniu Rzeczypospolitej”

Uczniowie o atrakcyjnej polskiej szkole na Litwie: misja możliwa

Anna Pieszko

Czy polska szkoła na Litwie jest atrakcyjna? Czy może być konkurencyjna w stosunku do szkół litewskich? Jakie główne zadania musi spełniać? Te i inne pytania zadawali sobie uczestnicy Miejskiego Konkursu Literackiego „Atrakcyjna polska szkoła na Litwie”. Wzięli w nim udział uczniowie starszych klas z polskich gimnazjów w Wilnie.

Uczestnicy mieli za zadanie napisanie pracy pisemnej na zadany temat. Zdobycą pierwszego miejsca został Jakub Wojniłło z Gimnazjum im. św. Jana Pawła II. Miejski Konkurs Literacki został podsumowany 24 lutego w Domu Kultury Polskiej w Wilnie. Jego współorganizatorami byli stołeczny oddział Związku Polaków na Litwie oraz Koło Polonistów m. Wilna.

STWORZYĆ WIZJĘ SZKOŁY WSPÓŁCZESNEJ

— Myślę, że był to nie tylko konkurs, ale też coś więcej. To również próba wywołania dyskusji na temat polskiej szkoły na Litwie, próba tworzenia jej wizji, wyartykułowanie tego, jakie warunki musi spełniać atrakcyjna polska szkoła na Litwie. Chodziło nam o usłyszenie uczniów i tego, co sądzą na temat szkoły marzeń, żebyśmy mogli ich oczekiwania zastosować w wypracowaniu strategii dotyczącej polskiego szkolnictwa. Mam nadzieję, że głos uczniów będzie pomocny dla pracowników oświaty w tworzeniu tej strategii, której obecnie bardzo brakuje — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” wskazuje Marek Kubiak, prezes stołecznego oddziału Związku Polaków na Litwie.

Jak mówi nasz rozmówca, pisemne rozważania uczniów dają do myślenia.

— Uczniowie w swoich pracach podkreślali, że polska szkoła jest naprawdę potrzebna, że z całą pewnością jest szkołą atrakcyjną. Chcie-

Zdobycą I miejsca Jakub Wojniłło (od prawej) z przewodniczącą Koła Polonistów m. Wilna Lucyną Jaglińską i prezesem wileńskiego oddziału ZPL Markiem Kubiakiem **Fot. FB**

liby jednak, by szkoła była przede wszystkim współczesna, by szła z duchem czasu i nawiązywała do trendów rozwijającej się cywilizacji. Dodawali też, że w społeczeństwie wielokulturowym ważne jest otwieranie się na przedstawicieli innych narodowości i kultur, wzajemne poznawanie się, z zachowaniem prawdziwie polskiej szkoły z prawdziwego zdarzenia — wymienia.

ZALETY I WYZWANIA

Uczniowie w swych pracach wskazali na wiele zalet polskiej szkoły, ale wymienili też swoje oczekiwania co do jej funkcjonowania. Zdaniem uczniów, mile widziane w szkole byłoby np. rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, wspólne działania uczniów z różnych szkół i różnych miejscowości, zapewnienie bezpiecznego środowiska nauki, zajęcia skierowane na poznawanie siebie czy stawianie celów.

„Polskie szkoły mają ogromne znaczenie w życiu społecznym Polaków mieszkających na Litwie, niosą bowiem bogate tradycje kulturowe

i historyczne oraz pomagają nam zachować tożsamość narodową. Można z pewnością stwierdzić, że gdyby nie rozwój polskich placówek oświatowych, nasz język ojczysty nie mógłby się w pełni rozwijać, a wszelkie wartości kulturowe szybko by zanikły. Nie da się pominąć, iż szkoły polskie wyróżniają się wieloma zaletami. Wśród nich możemy wymienić dobry poziom edukacji, o czym świadczy ich wysoka pozycja w rankingach ogółu szkół na Litwie, a także umiejętność uczniów biegłego posługiwania się czterema językami, co znacznie ułatwia im kontakt z innymi w życiu codziennym oraz staje się przydatne w przyszłym zawodzie” — argumentuje w swej pracy Iza-bela Orłowska.

Gimnazjalistka wskazała również na wyzwania stojące przed polską edukacją.

„Nie ulega wątpliwości, iż mimo ogromnego zaangażowania nauczycieli i uczniów w doskonalenie umiejętności językowych, piętą achillesową wciąż pozostaje język litewski.

12.>>

Według danych statystycznych przedstawionych przez magazyn »Reitingai« w grudniu 2022 r., w rankingach ogółu szkół do pierwszej 50-tki nie trafiła żadna z polskich placówek oświatowych, co wskazuje na bariery językowe, z którymi musi się zmierzyć niejeden uczeń. Uważam, że dzieci i młodzież powinny mieć dostęp do większej ilości darmowych kółek pozalekcyjnych w języku litewskim z zakresu różnych dziedzin, np. muzyki, teatru, programowania, sportu i innych. W ten sposób nie tylko uzyskają możliwość korzystnego spędzania wolnego czasu, ale również udoskonalać swe umiejętności komunikacyjne i językowe” — proponuje sposób rozwiązania jednego z głównych problemów Izabela Orłowska.

POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA — SPRAWĄ HONORU

Uczniowie zwracali też uwagę na kwestię poprawności językowej wśród młodzieży. Poprawna polszczyzna jest według jednego z uczestników konkursu, Damiana Hajdukiewicza, po prostu „sprawą honoru”. Jak doskonalić język polski? „Potrzebna jest stała, ścisła i częsta współpraca z Polską, rodakami za granicą. Moim zdaniem, należy realizować projekty różnorodnych wymian, Erasmusów, wycieczek. Tutejsi młodzi Polacy muszą więcej słyszeć i widzieć polskości, aby stać się jej częścią. Pragnąłbym, aby szkoły organizowały wymiany edukacyjne młodzieży, nawet całych klas, na 2–3 tygodnie. Chętnie byśmy wyjechali do Polski i trochę postudniowali w którymś z polskich miast” — proponuje Damian Hajdukiewicz.

Jak pisze, pomoc w nawiązaniu kontaktów z młodzieżą z Polski mogą również współczesne technologie, a nawet wspólne wydarzenia organizowane zdalnie. Proponuje też przeniesie szkoły... do przestrzeni internetowej.

SZKOŁA JAK FORMUŁA 1

Z kolei Jakub Wojniłło w pracy „Atrakcyjna polska szkoła na Litwie? Mission possible” wyraża opinię, że „polskie szkoły mają ogromny potencjał, żeby stać się nawet lepszymi od

litewskich pod względem wyników w nauce, szerszych horyzontów, lepszego przygotowania młodego człowieka do życia”.

„Dziś nauczyciel już nie jest »dawcą wiedzy« — ta jest dostępna w Internecie. Powinien być »siewcą żądzy wiedzy« i przewodnikiem motywującym do uczenia się »jak najlepiej się uczyć«. Ważne więc, by sami uczniowie mieli też możliwości rozwoju nie tylko w klasie, na lekcji, ale i poza nią. Szkolne biblioteki, moim zdaniem, są z poprzedniej epoki. Brakuje też bibliotekarzy jako »księgarzy (którzy wiedzą, co akurat jest na topie) i doradców informacji« w jednym. Gdyby

się pojawiło więcej pozycji nie tylko z programu szkolnego, a np. książki coachingowe i specjalistyczne, w postaci papierowej — i na komórkę lub tableta, gdyby mieć dostęp do cyfrowych bibliotek w Polsce i na świecie, a bibliotekarz by pomagał w dotarciu do wszelkich źródeł — atrakcyjność szkoły znacznie by wzrosła” — uzasadnia uczeń.

„Polskie szkolnictwo ma być wyścigiem Formuły 1 po każdego ucznia nie tylko z rodziny polskiej lub mieszananej, ale i na polskość otwartej!” — podsumował Jakub Wojniłło. ■

TVP
WILNO

Wyniki Miejskiego Konkursu Literackiego „Atrakcyjna polska szkoła na Litwie”

Miejsce I — Jakub Wojniłło, Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie, polonistka Teresa Król

Miejsce II — Damian Hajdukiewicz, Gimnazjum Inżynieryjne im. J. Lelewele, polonista Oswald Kuźmicki

Miejsce III — Izabela Orłowska, Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie, polonistka Anna Jasińska

■ Izabela Orłowska Fot. FB

Hałasujący zapłacą więcej

Rząd popiera propozycję podwyższenia kar za hałas w przestrzeni publicznej. Nowelizację art. 488 Kodeksu wykroczeń administracyjnych zgłosili posłowie na sejm.

Justyna Giedrojc

„Rząd w zasadzie zgadza się z propozycją posłów, ale zaznacza, że wysokość kar za hałas w przestrzeni publicznej musi być proporcjonalna. Za zakłócanie spokoju publicznego proponowane jest ustanowienie nieco wyższych kar niż obecnie obowiązujące, ale niższych niż sugerują inicjatorzy projektu” — poinformowało w komunikacie prasowym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych RL.

TYPOWE PRZYCZYNY KONFLIKTÓW

Problem hałasu jest szczególnie istotny w kurortach, głównie w sezonie letnim, a także na osiedlach mieszkaniowych w godzinach wieczornych i nocnych.

— Do typowych przyczyn konfliktów z sąsiadami należą z reguły głośna muzyka oraz krzyki. Osoby, które zakłócają spokój oraz porządek publiczny wieczorem w godz. 19.00–22.00, w nocy od godziny 22.00 do 7.00 podlegają karze grzywny w wysokości od 20 do 80 euro. Jednak osoby, które popełniły wykroczenie po raz pierwszy, są zobowiązane do zapłaty tylko połowy minimalnej kwoty grzywny. Jeżeli ta sama osoba ponownie popełni takie wykroczenie kwota nałożonej na niego grzywny będzie sięgać od 80 do 300 euro — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Ramūnas Matonis, kierownik działu komunikacji departamentu policji przy MSW.

Zdaniem posłów obowiązujące obecnie kary za tego typu wykroczenia nie dyscyplinują w wystarczającym stopniu awanturników.

KARY MIAŁYBY WZROSNAĆ KILKAKROTNIE

Zgodnie z projektem posłów na sejm po zmianie przepisów kodeksu wykroczeń administracyjnych za pierwsze naruszenie prawa groziłaby

Każdy, kto cierpi z powodu hałasu, może wezwać pomoc, wybierając numer 112
Fot. Marian Paluszkiwicz

grzywna w wysokości 80–300 euro. Kierownikom instytucji lub firm groziłaby kara od 300 do 500 euro. W przypadku powtarzających się naruszeń administracyjnych osoby fizyczne otrzymywałyby grzywnę w wysokości 300–500 euro, a kierownik instytucji czy firm, w pomieszczeniach których były zarejestrowane hałasy — 500–700 euro. Takie poprawki zgłosili posłowie konserwatyści Mindaugas Skritulskas, Bronislovas Matelis, Audrius Petrošius, Andrius Kupčinskas oraz członek frakcji Związku Chłopów i Zielonych Litwy Antanas Vinkus.

RZĄD PROPONUJE MNIEJSZE GRZYWNY

W projekcie uchwały rządu zaznacza się, że proponowane przez polityków kary są nawet kilkukrotnie wyższe od kar przewidzianych za inne wykroczenia administracyjne związane z porządkiem publicznym. Dlatego też rząd proponuje nałożenie grzywien od 80 do 200

euro za pierwsze wykroczenie dla osób fizycznych oraz od 200 do 300 euro dla osób prawnych. Za powtórne zakłócenie zakłócanie porządku publicznego grzywny wyniosłyby od 200 do 300 euro dla osób fizycznych i od 300 do 400 euro dla osób prawnych.

O HAŁASIE MOŻNA POINFORMOWAĆ POLICJĘ

Grzywny są przewidziane za krzyki, gwizdy, głośne śpiewanie lub granie na instrumentach muzycznych, głośne słuchanie muzyki lub inne hałaśliwe czynności na ulicach, placach, w parkach, plażach, środkach transportu publicznego i innych miejscach publicznych oraz w lokalach mieszkalnych, firmach lub instytucjach w godz. 19.00–22.00 oraz 22.00–7.00.

Każdy, kto cierpi z powodu hałasu, może wezwać pomoc, wybierając numer 112 i informując o wykroczeniach za pomocą wiadomości e-mail do epolicija.lt. ■

„Kino pavasaris” zaprasza miłośników kina

W dniach 16–26 marca na Litwie odbędzie się Międzynarodowy Wileński Festiwal Filmowy „Kino pavasaris”. W tym roku wydarzenie kulturalne dołączy do międzynarodowej sieci festiwali filmowych Smart7.

Festiwale filmowe z Polski, Litwy, Portugalii, Hiszpanii, Grecji, Rumunii i Islandii połączyły siły, by stworzyć sieć, która łączy podobne wizje z różnych europejskich obszarów kulturowych i geopolitycznych.

„W ramach tegorocznej edycji »Kino Pavasaris« litewscy widzowie jako pierwsi w tym roku zobaczą program konkursowy, który będzie kontynuował swoją podróż na sieciowych festiwalach. Litewscy filmowcy będą mieli okazję zaprezentować swoje filmy na znaczących europejskich festiwalach filmowych” — zaznaczają organizatorzy festiwalu.

Głównym celem Smart7 jest m. in. określenie wspólnych trendów dla przyszłego rozwoju branży i kultury festiwalowej. W skład sieci wchodzi: Międzynarodowe Festiwale Filmowe: Kino Pavasaris, Nowe Horyzonty (Polska), IndieLisboa (Portugalia), festiwal w Salonikach (Grecja), festiwal Transilvania (Rumunia), festiwal FILMadrid (Hiszpania), festiwal w Reykjavíku (Islandia).

SZANSE DLA KINA LITEWSKIEGO

Zdaniem Aistė Račaitytė, kierownika programowego festiwalu „Kino pavasaris”, sieć Smart7 pozwoli również rozwijać się profesjonalistom krajowej branży filmowej.

„Cieszy fakt, że festiwal może przyczynić się do upowszechnienia kina litewskiego za granicą, delegując filmy do programu konkursowego pokazywanego na festiwalach sieciowych. To gwarancja wysokiej i znaczącej widoczności dla młodych litewskich twórców oraz szansa dla młodych profesjonalistów na sprawdzenie się w ocenianiu filmów przez jury” — mówi Račaitytė.

Filmy festiwalowe pozwolą zobaczyć codzienność oraz losy ludzi żyjących w Ukrainie **Fot. kinopavasaris.lt**

PRODUKCJE Z RÓŻNYCH CZĘŚCI ŚWIATA

W programie „Kino pavasaris”, znalazły się produkcje z różnych części świata — 74 filmy fabularne i 53 krótkometrażowe. Podczas otwarcia festiwalu zostaną pokazane dwa filmy: nagrodzony międzynarodowymi nagrodami debiut Charlotte Wells „After Sun” oraz krótkometrażowy film „Uogos” w reżyserii Vytautasa Katkusa, którego premiera miała miejsce w programie konkursu głównego Festiwalu w Cannes.

SZCZEGÓLNA UWAGA NA FILMY LITEWSKIE

„W ostatniej dekadzie byliśmy świadkami wyjątkowego odrodzenia kina litewskiego. Cieszymy się i jesteśmy dumni z każdego osiągnięcia litewskich twórców oraz rosnącego zainteresowania publiczności produkcją litewską. W tym roku filmy litewskie zajmą na festiwalu szczególne miejsce — pokażemy aż 18 filmów, z czego 15 to krajowe premie-ry” — mówi Račaitytė.

LOSY LUDZI W UKRAINIE

Dwa festiwalowe filmy pozwolą zobaczyć codzienność oraz losy ludzi żyjących w Ukrainie. Po raz pierwszy na Litwie zostanie wyświetlony film „Mariupolis 2” zabi-tego na Ukrainie reżysera Mantasa Kvedaravičiusa. Film zdobył nagrodę specjalną Festiwalu Filmowego w Cannes i został uznany za najlepszy dokument na Europejskich Nagrodach Filmowych.

MIĘDZYNARODOWE JURY

Najlepszy film wybierze międzynarodowe jury. W jego skład wejdą: dyrektor artystyczny „Gutek Film” Jakub Duszyński, dyrektor międzynarodowego festiwalu filmowego „IndieLisboa” Miguel Valverde, reżyserka i aktorka Dounia Sichov, aktorka oraz profesjonalna tancerka Judith State, reżyser, operator Laurynas Bareiša.

28. Festiwal Filmowy „Kino pavasaris” odbędzie się w dniach 16–26 marca w Wilnie, Kownie, Kłajpedzie, Szawlach i Poniewieżu. ■

Opr. J. G.

Na podst.: kinopavasaris.lt

Vytenis Šimkus: Możliwe są krótkotrwałe zawirowania ekonomiczne

W najbliższym dziesięcioleciu Litwę czeka spowolnienie gospodarcze. Ekonomista Swedbanku Vytenis Šimkus zapewnia, że nie będzie to miało bezpośredniego wpływu na życie zwykłych mieszkańców. Dodaje, że kraje bałtyckie dosyć dobrze radzą sobie z wyzwaniami, chociaż wskaźniki Łotwy są gorsze.

Antoni Radczenko

Pandemia i trwająca od roku wojna w Ukrainie miały wpływ na gospodarkę trzech krajów bałtyckich. Starszy ekonomista Swedbanku Vytenis Šimkus sądzi, że kraje bałtyckie całkiem nieźle poradziły sobie z wyzwaniami. „Litwa z zawirowaniami pandemicznymi poradziła sobie dosyć łatwo. Co prawda na wiosnę 2020 r. nasza gospodarka mocno podupała, tym niemniej mocna fiskalna stymulacja wywołała optymistyczne nastroje wśród mieszkańców i nie pozwoliła gospodarce zdrętwieć. Na początku 2021 r. nasza gospodarka w pełni się odrodziła, poziom bezrobocia spadł poniżej poziomu sprzed pandemii, a liczba osób zatrudnionych sięgała nowych rekordów” — napisał w komentarzu ekonomista.

ŁOTWA NIE POTRAFI SIĘ ODNALEŹĆ

Vytenis Šimkus zaznaczył, że najlepiej poradziły sobie z sytuacją Litwa i Estonia. Wskaźniki Łotwy są nieco gorsze.

— Trudno jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie, dlaczego na Łotwie sytuacja jest gorsza. Być może wpływ ma to, że sytuacja demograficzna jest tam gorsza niż w Estonii i na Litwie. Wydaje mi się, że Łotwie nadal nie udało się odnaleźć własnej niszy. Przez pewien czas pozycjonowała ona siebie jako centrum finansowe między Wschodem a Zachodem. Bardzo ważny był dla niej sektor finansowy. Jednak po aneksji Krymu w 2014 r. i po kilku skandalach dotyczących prania rosyjskich pieniędzy, ten sektor przestał odgrywać

„Spowolnienie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na jakość życia mieszkańców” — mówi Vytenis Šimkus **Fot. Swedbank**

znaczącą rolę. Mniej więcej od 2018 r. Łotwie nie udaje się siebie odnaleźć. Na przykład Estonia posiada bardziej skomplikowany przemysł, są rozwinięte usługi IT. W przypadku Litwy jest to rozwinięty sektor transportowy, a również mocno rozwinięty przemysł — zaznacza w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ekonomista.

Poza tym, dodaje ekspert, ograniczenia pandemiczne obowiązywały na Łotwie znacznie dłużej, a także reakcja rządu w Rydze dotycząca pomocy dla przedsiębiorców w 2020 r. była bardziej powściągliwa niż na Litwie czy w Estonii.

Sankcje wobec Rosji wpłynęły na sektor transportowy Litwy, podkreśla rozmówca, ale nie uderzyły tak mocno, jak się tego na początku spodziewano.

— Sankcje bardziej uderzyły w małych graczy, którzy przede wszystkim specjalizowali się w transporcie drogowym. Jednak absolutna większość litewskiego sektora transportowego dużo wcześniej była już zintegrowana z zachodnią Europą. Kierunek wschodni nie był dla niego priorytetowy. Oczywiście straciły przewozy kolejowe, jednak to nie była duża część sektora — mówi przedstawiciel Swedbanku.

SYTUACJA JEST NIEZŁA

Šimkus zaznacza, że od kilkunastu lat rozwój gospodarki trzech krajów bałtyckich był na poziomie 3–4 proc. W najbliższym czasie czeka nas spowolnienie.

16.>>

Z jego prognoz ekonomisty wynika, że przez najbliższe dziesięć lat rozwój gospodarczy będzie wynosił 1–2 proc.

— Przez dłuższy okres byliśmy uczestnikami szybkiego rozwoju gospodarczego. Różnica między nami a Zachodem mocno się skurczyła. To jest naturalne, kiedy gospodarka osiągnie pewien wysoki poziom — a w przypadku krajów bałtyckich dochody mieszkańców mocno wzrosły — to później następuje spowolnienie. Nie będzie to miało jednak bezpośredniego wpływu na jakość życia mieszkańców. Po prostu wolniej będzie rosło PKB kraju oraz dochody mieszkańców. Możliwe są krótkotrwałe i tymczasowe zawirowania, ale sytuacja w krajach bałtyckich jest generalnie niezła — powiedział Šimkus.

TENDENCJE W POLSCE

Mówiąc o sytuacji gospodarczej krajów bałtyckich, warto spojrzeć na sąsiednią Polskę. W ubiegłym roku ekonomiści Banku Światowe-

go prognozowali, że do 2030 r. gospodarka Polski wzrośnie o 4 proc. Zdaniem ekonomisty Swedbanku rozwój Polski i krajów bałtyckich będzie się rozwijał według podobnego scenariusza.

— Oczywiście sytuacja nieco się różni. Polska jest o wiele większym państwem. Posiada też własną walutę, dlatego prowadzi trochę inną politykę finansową i ekonomiczną. Tym niemniej wyzwania i tendencje są podobne. W ostatnim czasie zarówno Polska, jak też kraje bałtyckie rozwijały się bardzo szybko. Sytuacja demograficzna jest podobna. I u nas, i w Polsce społeczeństwo się starzeje. Moim zdaniem w Polsce podczas następnej dekady również nastąpi spowolnienie gospodarcze. Nie wykluczam, że z biegiem czasu mogą pojawić się różnice, bo każdy kraj ma własne zalety i wady. Ale tendencje będą zbieżne — tłumaczy Šimkus.

INFLACJA W STREFIE EURO

Z danych Eurostatu wynika, że w styczniu 2023 r. inflacja w strefie euro wyniosła 8,6 proc., czyli była

— Przez dłuższy okres byliśmy uczestnikami szybkiego rozwoju gospodarczego. Różnica między nami a Zachodem mocno się skurczyła. To jest naturalne, kiedy gospodarka osiągnie pewien wysoki poziom — a w przypadku krajów bałtyckich dochody mieszkańców mocno wzrosły — to później następuje spowolnienie.

mniejsza niż w grudniu, kiedy była na poziomie 9,2 proc. Jednak większa niż w styczniu 2022 r., kiedy wynosiła 5,2 proc. W skali roku w przypadku całej Unii Europejskiej, czyli włączając w to kraje spoza strefy euro, inflacja była na poziomie 10 proc. Największy wskaźnik inflacji był na Węgrzech (26,2 proc.), Łotwie (21,4 proc.) oraz w Czechach (19,1 proc.). Najniższy wskaźnik odnotowano w Luksemburgu (5,8 proc.), Hiszpanii (5,9 proc.), Cyprze i na Malcie (6,8 proc.). Na Litwie w 2022 r. inflacja była na poziomie 18,5 proc. ■

■ Litewski sektor transportowy jest mocno zintegrowany z zachodnią Europą Fot. Marian Paluszkiwicz

Jak trzy lata z koronawirusem zmieniły nas i nasze życie?

Honorata Adamowicz

Daiva Razmuvienė, epidemiolog z Wydziału Zarządzania Chorobami Zakaźnymi Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że pandemia przyniosła wiele bólu i cierpienia, ale też wiele nas nauczyła.

— Pandemia nie uprzedza, że przyjdzie. Pojawia się niespodziewanie i staje się źródłem wielu problemów dla naukowców, lekarzy i całego społeczeństwa. Na początku 2020 r. cały świat wiedział, że taki wirus istnieje i może nam zagrozić. Lata 2020–2022 przeżyliśmy z pandemią, lecz żyjemy z nią nadal. Trzeba pamiętać, że wirus nadal jest wśród nas — zaznacza specjalistka.

LEKCJE WIRUSA

Jak mówi, wirus wiele nas nauczył. Pandemia nie przyniosła nam dużo dobra, ale na niektóre pozytywne okoliczności możemy zwrócić uwagę.

— Pandemia przypomniała nam, jak dla naszego zdrowia ważna jest higiena. Zaczęliśmy używać maseczek. Bardzo dobrze, że i dzisiaj, chociaż nie ma obowiązku ich noszenia, niektórzy przebywając w większych ludzkich skupiskach je zakładają. Są tacy, którzy nadal w sklepie zwracają uwagę na utrzymywanie dystansu. Przypomnieliśmy sobie także o tym, jak ważne jest wietrzenie pomieszczeń. Pandemia nauczyła nas również pracy na odległość a lekarze nauczyli się pracować na różnych platformach — zaznacza Daiva Razmuvienė.

W okresie od 31 grudnia 2019 r. do 3 marca 2023 r. na całym świecie odnotowano łącznie 675 737 503 potwierdzonych laboratoryjnie przypadków Covid-19, w tym 6 875 622 dotyczy zgonów z

Miją właśnie trzy lata od wprowadzenia pierwszej kwarantanny z powodu Covid-19 na Litwie. Jaki ślad pandemia pozostawiła w naszym społeczeństwie?

powodu koronawirusa. Na Litwie mieliśmy 1 305 902 potwierdzone przypadki, z czego 9 590 — ze skutkiem śmiertelnym.

PRZECIWNII SZCZEPIENIOM

— Niestety, ale negatywnych skutków jest o wiele więcej. To przede wszystkim miliony śmierci, miliony ludzkich cierpień w ciągu tych trzech lat. Do dzisiaj ludzie odczuwają skutki kwarantanny, siedzenia w czterech ścianach. Sytuacja ta doprowadziła do tego, że ludzie stali się bardziej egoistyczni. Obserwujemy także skutki obecnej w Internecie kampanii dezinformacyjnej — np. mniej osób decyduje się na szczepienie dzieci. Nawet niektórzy z tych, którzy kiedyś byli zwolennikami szczepień, zmienili zdanie — podkreśla Daiva Razmuvienė.

KAŻDY ZOSTAŁ DOTKNIĘTY

Psycholog Edvardas Šidlauskas w rozmowie z „Kurierem Wileń-

skim” powiedział, że pandemia bardzo mocno wpłynęła na wszystkich, niezależnie od wieku, narodowości, płci, położenia społecznego.

— Zmiany dotyczyły wielu sfer życia — zaczęliśmy dbać o dystans społeczny, nosić maseczki, pracować i uczyć się zdalnie, doświadczyliśmy również okresów lockdownu, kiedy to nawet spacerowały były niedozwolone — mówi Edvardas Šidlauskas.

PIERWSZA KWARANTANNA

Pandemia Covid-19 wywołana przez koronawirusa SARS-CoV-2 rozpoczęła się 17 listopada 2019 r. w mieście Wuhan, w prowincji Hubei w środkowych Chinach. Wtedy jeszcze nikt nie wierzył, że pandemia dotrze na Litwę, ale wczesnym rankiem 28 lutego 2020 r. poinformowano, że wykryto pierwszy przypadek zakażenia COVID-19 na Litwie. 11 marca 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła pandemię.

19.>>

■ Pierwsza kwarantanna na Litwie została wprowadzona 16 marca 2020 roku

18.>>

Pierwsza kwarantanna na Litwie została wprowadzona 16 marca.

ZBIERAMY ŻNIWO ZARAZY

— Niestety, ale do dzisiaj odczuwamy konsekwencje tej zarazy. Zauważyłem, że wzrosła liczba dzieci i młodzieży uzależnionej od gier komputerowych, smartfonów, Internetu. W czasie pandemii, chcąc nie chcąc, wszyscy spędzali więcej czasu przed komputerem — nauka i praca przebiegały w trybie zdalnym. To bardzo uzależnia. U specjalistów od terapii często pojawiają się ludzie dorośli, którzy podczas pandemii uzależnili się od gier hazardowych online. Niemożność doświadczania normalnych kontaktów międzyludzkich zmusiła ludzi do przebywania w Internecie. Poczucie samotności i odizolowania spowodowały, że niektórzy zaczęli sięgać po alkohol, narkotyki, albo też zasiadali do komputerów — wyjaśnia psycholog.

Pandemia też bardzo źle oddziaływała na stan psychiczny i negatywnie wpłynęła na wiele rodzin. Doprowadziło to do wzrostu liczby rozwodów i separacji.

OBNIŻYŁ SIĘ POZIOM ZDROWIA PSYCHICZNEGO

— Zwiększyła się liczba chorych na depresję. O wiele częściej niż przed pandemią zdarzają się stany lękowe; wiele osób ma poczucie pustki, nie widzi sensu w ludzkiej egzystencji. Jakość życia psychicznego bardzo się obniżyła. A przecież to nie koniec nieszczęść. Oprócz pandemii mamy do czynienia z kryzysem migracyjnym, inflacją i wojną. To jest bardzo trudny czas dla wszystkich. Choć zniesiona została konieczność noszenia maseczek, to nie czujemy się bezpiecznie. Czasy są bardzo ciężkie, więc powinniśmy przede wszystkim zadbać o zdrowie psychiczne swoje i swoich bliskich — podkreśla psycholog Edvardas Šidlauskas.

ŹRÓDŁO COVID-19 – WYCIEK?

Pandemię koronawirusa miał spowodować wyciek z laborato-

Wzrosła liczba dzieci i młodzieży uzależnionych od gier komputerowych, smartfonów i Internetu

rium w Chinach. Do takich wniosków doszli przedstawiciele Departamentu Energii USA. „Wall Street Journal” informuje o tajnym raporcie wywiadowczym dostarczonego do Białego Domu i najważniejszym członkom Kongresu.

Wcześniej podobną opinię sformułowało Federalne Biuro Śledcze, które utrzymuje, że wirus prawdopodobnie rozprzestrzenił się w wyniku awarii w chińskim laboratorium. Cztery inne agencje wciąż uważają, że pandemia była efektem naturalnej transmisji wirusa.

Urzednicy amerykańscy odmówili podania szczegółów na temat najnowszych informacji i analiz, które skłoniły Departament Energii do zmiany stanowiska. Wiadomo jedynie, że FBI i Departament Energii sformułowały podobne wnioski na bazie różnych przesłanek.

Konkluzja jest o tyle istotna, że agencje te sprawują nadzór nad siecią amerykańskich laboratoriów, z których część prowadzi zaawansowane badania biologiczne.

OBOSTRZENIA DLA PODRÓŻNYCH SĄ ZNOSZONE

Na całym świecie znoszone są obostrzenia covidowe dla podróżnych. Kolejne kraje rezygnują z restrykcji, zachęcane wygasaniem pandemii koronawirusa i coraz

wyższym wskaźnikiem zaszczepienia globalnej populacji przeciwko Covid-19. Znaczące poluzowanie restrykcji ogłosiły Chiny, rezygnując z tzw. polityki zerowej. Do zniesienia obowiązku szczepień dla podróżnych przymierzają się także Stany Zjednoczone.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zaleciła, by rządy poszczególnych krajów rozważyły powrót obowiązkowego noszenia maseczek ochronnych w czasie długich rejsów lotniczych, zwłaszcza z lub do krajów, gdzie liczba zachorowań na koronawirusa szybko wzrasta.

NOWY WARIANT WIRUSA

Przyczyną niepokoju ekspertów WHO jest rozprzestrzenianie się nowego wariantu koronawirusa, XBB.1.5, który pojawił się najpierw w Stanach Zjednoczonych, a obecnie ma ogniska także w Europie.

Według WHO, wariant XBB.1.5 jest wysoce zaraźliwy (nawet bardziej niż omikron). Na szczęście według wszelkich danych stosowane obecnie szczepionki przeciw Covid-19 skutecznie chronią przed ciężkim przebiegiem zakażenia wariantem XBB.1.5. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Specjalny program filmowy „The Dark Arts”

Instytut Polski w Wilnie we współpracy z partnerami polskimi i litewskimi zaprasza na specjalny program filmowy pt. „The Dark Arts”, towarzyszący prezentowanej do 22 maja wystawie „Opowieści okrutne. Aleksandra Waliszewska i symbolizm Wschodu i Północy”.

Wystawa czynna w Narodowym Muzeum Sztuki im. M. K. Čiurlionisa w Kownie (V. Putvinskio g. 55). Filmy będą wyświetlane w Centrum Filmowym „Romuva” w Kownie (Laisvės al. 54).

PROGRAM:

10 marca, godz. 18:00 — „Wilczyca”, reż. Marek Piestrak, prod. Polska, 1982.

Otwarcie cyklu połączone z prelekcją do filmu, wygłoszoną przez kuratora cyklu Tomasza Kolankiewicza. Spotkanie po polsku z tłumaczeniem na język litewski.

29 marca, godz. 18:00 — „Biały ren” („Valkoinen peura”), reż. Erik Bromberg, prod. Finlandia 1952.

Otwarcie cyklu połączone z prelekcją do filmu, wygłoszoną przez kuratora cyklu Tomasza Kolankiewicza. Spotkanie po polsku z tłumaczeniem na język litewski.

5 kwietnia, godz. 18:00 — „Waleria i tydzień cudów” („Valerie a týden divů”), reż. Jaromil Jireš, prod. Czechosłowacja, 1972.

Otwarcie cyklu połączone z prelekcją do filmu, wygłoszoną przez kuratora cyklu Tomasza Kolankiewicza. Spotkanie po polsku z tłumaczeniem na język litewski.

20 kwietnia, godz. 18:00 — „Leptirica”, reż. Đorđe Kadijević, prod. Jugosławia, 1973.

Otwarcie cyklu połączone z prelekcją do filmu, wygłoszoną przez kuratora cyklu Tomasza Kolankiewicza. Spotkanie po polsku z tłumaczeniem na język litewski.

9 maja, godz. 18:00 — „Córki dancingu”, reż. Agnieszka Smoczyńska, prod. Polska, 2015.

Otwarcie cyklu połączone z prelekcją do filmu, wygłoszoną przez kuratora cyklu Tomasza Kolankiewicza. Spotkanie po polsku z tłumaczeniem na język litewski.

pirzycę przyjmującą kształt białego rena.

2) „Waleria i tydzień cudów” („Valerie a týden divů”), reż. Jaromil Jireš, prod. Czechosłowacja 1972.

Walerii podczas snu skradzione zostają kolczyki. Czy dziewczynce uda się je odzyskać? I jaką rolę w całej historii odegrają matka i babcia dziewczyny?

3) „Leptirica”, reż. Đorđe Kadijević, prod. Jugosławia, 1973.

Młody Strahinja w obliczu niezgody na pojęcie za żonę córki wielkiego pana wyrusza w świat. Zatrzymuje się w nawiedzonym młynie. Jako nowy młynarz zmierzyć się będzie musiał z siłami nieczystymi! Czy wiejskiemu chłopakowi uda się w końcu połączyć z ukochaną?

4) „Wilczyca”, reż. Marek Piestrak, prod. Polska 1983.

Znajdująca się na łożu śmierci kobieta rzuca klątwę na swojego męża: jeśli umrze będzie go nawiedzać zza grobu! Jej słowa są o tyle groźne, że za życia, jak głosi plotka, „zadawała się z wilkami”. Czy klątwa okaże się silniejsza od śmierci?

5) „Córki dancingu”, reż. Agnieszka Smoczyńska, prod. Polska 2015.

Brawurowy debiut fabularny Agnieszki Smoczyńskiej. Baśniowa wizja lat 80-tych w PRL-u, świat dancingów i nocnych klubów, pachnących dymem papierosów i wódką. Do tej krainy trafiają dwie syreny, które szturmem podbijają warszawską scenę muzyczną. Jednak miejsce syren jest w wodzie, nie na lądzie. Czy uda im się pogodzić swoją zwierzęcą naturę z ludzkimi pragnieniami?

Filmy z przeglądu „The Dark Arts” będą wyświetlane w Centrum Filmowym „Romuva” w Kownie (Laisvės al. 54). Bilety dostępne na stronie www.kromuva.lt i w kasach kina. Za okazaniem biletu na wystawę, bilet na seans dostępny za połowę ceny. Za okazaniem biletu na seans, bilet na wystawę dostępny za połowę ceny.

***

Program filmowy „The Dark Arts” został przygotowany przez Instytut Adama Mickiewicza, Centrum Filmowe „Romuva”, Narodowe Muzeum Sztuki im. M. K. Čiurlionisa oraz Instytut Polski w Wilnie. ■

Sercanie w Naddniestrzu

Rozmowa z ks. Marcinem Janusiem, wieloletnim proboszczem parafii w Słobodzie Raszkowie.

Leszek Wątróbski: W Moldawii, w Naddniestrzu, pracuje ksiądz od roku 2001...

Ks. Marcin Janus: ...a w parafii św. Marty w Słobodce Raszkowieckiej od września 2016 r. Łącznie pracowałem w Naddniestrzu 22 lata. Jestem kapłanem ze Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego, nazywanego potocznie Sercanami. W Polsce są dwa zgromadzenia o tej nazwie: Sercanie Czarni i Sercanie Biali. Ja jestem z tego pierwszego zgromadzenia. Biali Sercanie to sercanie dwóch serc: Najświętszego Serca Jezusa i Niepokalanego Serca Maryi. A my — tzn. Sercanie Czarni — jesteśmy tylko od Najświętszego Serca Jezusa. Pracujemy tu nieprzerwanie od roku 1991.

Jak trafił ksiądz do Naddniestrza?

Od samego początku mojej drogi powołania chciałem jechać do Zairu. Doczekałem się zgody na wyjazd do Afryki, ale wtedy zmieniły się warunki w samym Kongo. Moi współbracia misjonarze zaczęli wracać, a mój wyjazd został wstrzymany. Wtedy pojawili się bracia z Mołdawii, którzy poszukiwali kogoś chętnego do wyjazdu do Raszkowa. Zgodziłem się. Podjęcie decyzji nie było wcale takie trudne. Byłem tu wcześniej, przez dwa tygodnie na zimowej praktyce jako seminarzysta — na przełomie lat 1995–96.

Jaki stan Kościoła zastał ksiądz w Naddniestrzu?

Pierwszą świątynię wybudowano tu ponad 40 lat temu, w czasach, kiedy w ZSRS rządził jeszcze Leonid Breżniew. Kościół ten został jednak zburzony. Przed II wojną światową Słoboda Raszków była filią parafii w Raszkowie, oddaloną od niej o 18 km. W XVII w. Raszków był własnością Zamoyskich, po czym Joanna Barbara Zamoyska (1626–1653) wniosła je jako wiano wojewodzie sandomierskiemu Aleksandrowi Koniecpolskiemu. W XVIII w. Raszków stał się własnością Lubomirskich. Oni to

■ Ks. Marcin Janus, proboszcz parafii w Słobodzie Raszkowie

nadali proboszczowi w Raszkowie okoliczne ziemie, tak aby mógł się sam utrzymać. On następnie zaczął je zasiedlać. I tak sprowadził tu m. in. kilka polskich rodzin z Galicji, przesładowanych tam za udział w powstaniu styczniowym. Jako że wieś była prywatną własnością proboszcza, władze carskie miały tu niejako związane ręce. Sytuacja uległa zmianie dopiero po rewolucji 1917 r. Wtedy to też zmieniono jej nazwę z Księżdzowa na Słoboda Raszków. I pomimo wielu lat sowietyzacji w lokalnej społeczności przetrwała tożsamość naroduwa oraz wiara.

A jak wygląda obecnie organizacja Kościoła katolickiego w Naddniestrzu?

Mamy tu 5 parafii katolickich. Wszystkie są obsługiwane przez Sercanów z Polski. Są wśród nas także miejscowi księża z naszego zgromadzenia, którzy przeszli u nas w kraju studia seminaryjne zakończone święceniami kapłańskimi i wrócili do pracy w Naddniestrzu. Nasze parafie tworzą własny naddniestrzański dekanat, który wchodzi w skład diecezji kiszyniowskiej obejmującej całą Mołdawię.

Z jakimi problemami duszpasterskimi przychodzi się tu księdzu zmagać?

Na pewno bieda i brak pracy, z których powstają kolejne problemy — takie jak np. alkoholizm. Wielu szuka pracy za granicą. Tu bowiem o pracę na miejscu jest bardzo trudno. Aby utrzymać swoje rodziny, szuka się jej daleko — na budowach w Kijowie czy w dalekim Magadanie. W konsekwencji w swoich domach spędza się tylko kilka miesięcy w roku. Taki stan rzeczy ma także wpływ na morale rodziny. Wiele małżeństw, ze względu na odległość czy czasowe rozstanie, nie przetrwało. Życia rodzinnego już potem nie da się ponownie skleić.

Jedną z największych plag jest tu pijaństwo. Wino i alkohol, którymi Naddniestrze stoi, jest tu tanie i łatwo dostępne. Wielu pędzi tu samogon np. z buraków; nie trzeba do tego zbyt wielkich nakładów finansowych.

Wszystkie te problemy biorą się z braku pracy na miejscu. W Słobodzie Raszkowie są tylko trzy miejsca stałej pracy: szkoła, administracja wioski i kościół, który prowadzi projekt Caritas, wspólnie z Caritas Mołdowa, polegający na organizowaniu i prowadzeniu przedszkoli. U nas działa aktualnie przy kościele tylko żłobek, w którym pracuje siedem osób otrzymujących minimalne, ale jednak systematyczne, wynagrodzenie.

Jak duża jest Wasza miejscowość i parafia? Ilu Polaków tu mieszka?

Nasza wioska liczy ok. 700 mieszkańców. Z tego ok. 100 osób to prawosławni, reszta — generalnie katolicy, przeważnie kobiety. W czasie tygodniowych nabożeństw przychodzi do kościoła jakieś 30 osób. W niedzielę i święta zdecydowanie więcej. Zdarzają się i prawosławni Polacy. Wśród naszych parafian są też i Mołdawianie, Ukraińcy i Rosjanie. Jest też grupa Gaugazów. Są wreszcie Polacy i wierni z polskimi korzeniami. Oni stanowią zdecydowaną większość naszej parafii.

A jakie formy apostołatu prowadzone są w waszej parafii?

21.>>

Mamy ich kilka. Najważniejsze to: koło żywego różańca, trzeci zakon św. Franciszka, czciciele Serca Jezusowego, apostołat Margaretki, grupa modlitewna objawień Matki Boskiej z Medjugorje, szkoła życia chrześcijańskiego i ewangelizacji Świętej Maryi z Nazaretu prowadzona wspólnie z ukraińskimi kapucynami. Jest wreszcie grupa młodszej młodzieży — uczniowie klas 8 i 9 (14–16 lat). Starszej młodzieży, studiującej, tu nie ma. Uczą się oni w Tyraspolu lub w innych miastach, albo za granicą. Ja jestem ich diecezjalnym opiekunem. W ramach duszpasterstwa parafialnego działają kręgi modlitewne i grupy apostołskie. Znaczącą rolę odgrywa Legion Maryi oraz wspólnoty rodzin. Oprócz pracy ewangelizacyjnej wiele uwagi poświęcamy sprawom społecznym. W zorganizowanych kuchniach-stołówkach biedne dzieci otrzymują darmowe obiady. W przedszkolu powstały kółka zainteresowań — wyszywania, projektowania odzieży, rysowania i malowania. Dzieci mogą korzystać z pracowni komputerowej i sali sportowej. Z myślą o dzieciach z rodzin patologicznych i dzieciach z ulicy powstała „Pietruszka” — dom całodobowego pobytu i opieki. Trafiają tam dzieci zaniedbane i opuszczone. Rodzicom tych dzieci pracownicy „Pietruszki” pomagają znaleźć pracę rozwiązać rodzinne kłopoty.

Prowadzenie tak wielu projektów jest możliwe dzięki pomocy organizacji charytatywnych, Zgromadzenia Księża Sercanów oraz osób prywatnych. Działalność Sercanów na terenie Naddniestrza opiera się na strukturach parafialnych, co pozwala na współpracę z wieloma instytucjami. Dynamika funkcjonowania tylu projektów zależy jednak od pozyskanych środków.

W naszej codziennej pracy pomagają nam siostry Honoratki z Ukrainy. Są to Małe Siostry Niepokalanego Serca Maryi, jedno ze zgromadzeń bezhabitowych założone przez błogosławionego Honorata Koźmińskiego i sługę bożą Anielę Różę Godecką. Siostry katechizują i pomagają w zakrystii oraz kościele. Jedna z nich pracuje w przedszkolu jako jego kierowniczka. Siostry zaangażowane są

■ Raszków. Cmentarz

także w pracach szkoły życia chrześcijańskiego i ewangelizacji. Innym jeszcze pomysłem duszpasterskim jest projekt odnowy parafii w duchu ruchu kościelnego pn. Ruch dla Lepszego Świata założony przez ks. Riccardo Lombardii SJ (1908–1979). Jest to kontynuacja uchwał Soboru Watykańskiego II, zalecających, aby parafia stała się miejscem samoewange-

lizowania. Bo w tym właśnie duchu Kościół w Naddniestrzu przetrwał. Mimo braku księży wspólnota katolicka przetrwała. Nasi wierni mają wspaniałe doświadczenie Kościoła prześladowanego i wspólnoty kościelnej. Teraz warto to odnowić. Kiedy bowiem przyszła wolność — nawet ta religijna — to niestety szereg więzi duchowych trochę się rozluźnił.

Podobnie było z językiem polskim, który przetrwał tu z wielkim trudem i to tylko przy Kościele. Teraz, od ponad 30 lat, język polski jest nauczany w tutejszej szkole podstawowej jako obowiązkowy obcy. Młodzież niestety nie ma dużej możliwości praktykowania go na co dzień. Dlatego nie jest używany zbyt często. Dobrze go wszyscy rozumieją, ale z rozmową jest zdecydowanie gorzej. Natomiast język kościelny polski jest zupełnie inny. Są to pewne wyuczone formuły. Nie jest to język na tyle żywy, aby można było głosić homilie czy kazania po polsku.

A w jakich językach ludzie się tu modlą?

Msze św. odprawiane są w naszej parafii codziennie wieczorem. W niedziele są dwie: rano i wieczorem. Nabożeństwa odprawiamy na przemian: po polsku i rosyjsku.

23.>>

■ Słoboda-Raszków. Powitanie gości z Polski

22.>>

Oznacza to, że w tygodniu są trzy polskie i trzy rosyjskie. Po polsku i rosyjsku odprawiane są także nabożeństwa w niedzielę. W Słobodzie Raszkowie to ja zawsze je odprawiam. W terenie tylko jeśli mam jakieś zastępstwo za sąsiadów. Liturgia Słowa jest zawsze po rosyjsku. Śpiewy są zazwyczaj po polsku, rosyjsku i ukraińsku. Np. gorzkie żale, typowo polskie nabożeństwo, śpiewamy po ukraińsku. Dawniej śpiewane były po polsku, ale gros ludzi, nie bardzo rozumiejących, o co się modli, z nich wychodziło — z wyjątkiem najstarszych. Udało nam się dotrzeć do ukraińskich tekstów gorzkich żali, które doskonale pasowały do polskich melodii wcześniej dobrze znanych parafianom. Zaczęliśmy więc śpiewać je po ukraińsku i ludzie przestali wychodzić z kościoła. Okazało się, że liturgia czy nabożeństwa powinny być zrozumiałe dla ludzi, a nie tylko być teatrem, którego nie rozumieją i w którym są tylko obserwatorami, a nie uczestnikami.

Czy można mówić o współpracy ekumenicznej w Naddniestrzu?

Nie ma tu żadnego prawdziwego ekumenizmu. Zdarzyło mi się być na spotkaniu w Tyraspolu, towarzysząc naszemu biskupowi z Kiszyniowa, u biskupa prawosławnego z Naddniestrza. Nasze spotkanie poświęcone było rozliczaniu przeszłości. W Tyraspolu miał miejsce ponowny pochówek 435 ofiar represji komunistycznych z 1937 r., których szczątki znaleziono w zbiorowym grobie na terenie ruin twierdzy tyraspolskiej. Były to osoby zamordowane przez NKWD, ludzie różnych wyznań, bo znaleziono przy nich medaliki i krzyżyki katolickie. Dlatego władze naddniestrzańskie i tutejsza cerkiew prawosławna zwróciły się do nas z zaproszeniem, aby wziąć udział w uroczystym ich pochówku. Oprócz nas zaproszono też biskupa ewangelickiego z Unii Baptystów. Ekumenizm występuje w Naddniestrzu w formie okolicznościowej.

Komisja kościelna do spraw różnych wyznań działa przy aparacie tutejszego prezydenta. Jej członkowie spotykają się dwa razy do roku

dla omówienia wszystkich bieżących spraw. Spełniają rolę doradcą dla prezydenta, jeśli chodzi o sprawy różnych wyznań. I tak kiedy np. wprowadzane są nowe zmiany prawne, uszanowane zostały zasady chrześcijańskie. I jest nam tutaj zdecydowanie łatwiej niż np. na Białorusi czy Ukrainie.

Coś o sobie...

Pochodzę z południowej Polski, z okolic Tarnowa i z diecezji tarnowskiej. Wprowadzie ktoś powiedziała, że nie przyjechaliśmy tu na rozrywkę, ale o wolny czas trzeba koniecznie zadbać, aby praca i jej problemy człowieka zupełnie nie pochłonęły i aby nie doprowadziły do zbyt szybkiego wyeksploatowania się. Nie jest to jednak wcale takie proste. Dobrze byłoby w wolnym czasie przeczytać ciekawą książkę czy pójść do lasu. Są jednak takie dni, jak wczoraj — trzy Msze św. — w tym dla dzieci w przedszkolu, pogrzebowa i para-

fialna oraz odwiedziny chorych — ponad dwudziestu osób i wreszcie adoracja i spowiedź, bo to pierwszy piątek miesiąca. To był naprawdę bardzo wyczerpujący dzień.

Cieszy natomiast fakt, że jest się dla kogo tak „męczyć”. Bo są tu wspólnoty parafialne bardzo małe. Ja w takiej właśnie wcześniej pracowałem. Tam jako ksiądz odprawiałem tylko nabożeństwa i czasem kogoś wyspiewałem. A od września 2016 r. ochrzciłem tyle dzieci, co przez wszystkie 15 lat łącznie. To daje jakąś satysfakcję.

Czego można Księdzu i katolikom w Naddniestrzu życzyć?

Przede wszystkim — żywej, otwartej, aktywnej i radosnej wiary. Tak, jak chce być papież Franciszek człowiekiem radości, bo nasza ewangelia jest orędziem radości, czyli miłości, a także siły i wytrwałości w pracy dla tutejszych wiernych. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski

Fot. Leszek Wątróbski

■ Kościół parafialny w Słobodzie Raszkowie

Co nas czeka wiosną?

- Słońce znacznie później zachodzi, a oznacza to, że dłużej będzie widno, czyli dni będą coraz dłuższe.
- Już jutro, 8 marca – **Dzień Kobiet** i z tej okazji wszystkim osobom płci pięknej składamv **NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA:**

*dużo radości,
wiecznej młodości,
urody przez wieki i
kwiatów kosz wielki!*

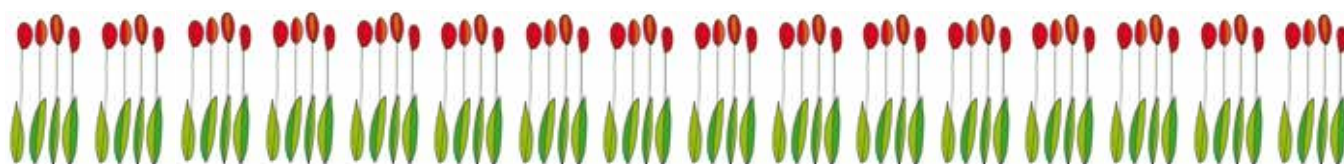
- Za moment pojawiają się przebiśniegi, czyli kwiatki, które jako pierwsze przebijają się przez zmarzniętą ziemię i zakwitają! Przebiśniegi mają kształt dzwoneczków i w przyrodzie to one zaczynają cichutko nam dzwonić, że już zbliża się w i o s n a. Są białego koloru jak śnieg i niebieskiego, jak niebo.
- Na drzewach pojawiają się pączki, a tuż potem małe, zielone listki.
- Budzą się susły, jeże, nietoperze, świstaki, niedźwiedzie i inne zwierzęta, które późną jesienią zapadły w zimowy sen.
- Z ciepłych krajów powrócą wszystkie ptaki, które odleciały przed rozpoczęciem jesiennych słońc i zimą: jaskółki, bociany, szpaki i kukułki.

**Raz do roku jest taki dzień,
który przemija jak sen.
Wszystkie Panie i Matki
w dniu tym dostają pachnące kwiatki,
życzenia tylko najlepszych wrażeń
i spełnienia wszystkich marzeń!**

*Życzę Ci Pani moja,
byś była wiecznie zdrowa,
byś miała więcej czasu,
no i gotowała tylko od czasu do czasu,
byś była wiecznie w pełni sił,
tego Ci życzą: mąż i syn.*

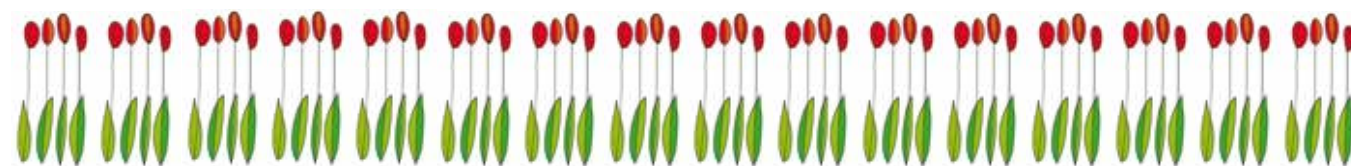

8 marca – Dzień Kobiet

To święto obchodzone corocznie 8 marca jest wyrazem szacunku dla ofiar walki o równouprawnienie kobiet.

Święto to zostało ustanowione dla upamiętnienia strajku 15 tysięcy kobiet, pracownic fabryki tekstylnej, które 8 marca 1908 roku w Nowym Jorku domagały się praw wyborczych i polepszenia warunków pracy. Właściciel fabryki zamknął strajkujące kobiety w pomieszczeniach fabrycznych z zamiarem uniknięcia rozgłosu, ale nagle wybuchł pożar i zginęło 129 strajkujących pracownic.

W dniu 8 marca 1910 roku na zjeździe w Kopenhadze z inicjatywy Klary Zetkin ustanowiono święto wszystkich kobiet. Po raz pierwszy święto to obchodzono 8 marca 1911 roku. Zwyczajowo, w tym dniu mężczyźni wręczają kobietom upominki. W niektórych państwach, w których obchodzone jest to święto, odbywają się manifestacje feministek domagających się zrównania statusu kobiet i mężczyzn w społeczeństwie, a w szczególności w miejscu pracy. W Republice Federalnej Niemiec od 1986 roku utarł się zwyczaj wręczania w tym dniu kobietom róż.

Kwiatki dla mamy, siostry i koleżanek

Będą potrzebne:

- kolorowy papier,
- kolorowa bibuła,
- nożyczki, klej, ołówek,
- drobne koraliki (niekonieczne).

Wykonanie:

- * Złóżcie kawałek papieru na pół i wytnijcie dwa takiej samej wielkości kółka. Aby było łatwiej, odrysujcie brzeg kieliszka.
- * Z kolorowego papieru bądź bibuły wytnijcie prostokąt, a następnie potnijcie go w paseczki o dowolnej grubości.
- * Sklejajcie ze sobą końce pasków tak, żeby powstał kształt łezki.
- * Przyklejcie płatki kwiatka do kółka.
- * Z zielonego papieru wytnijcie kolejny pasek – łodygę i przyklejcie ją do kółka tak, jak płatki.
- * Na koniec posmarujcie klejem wolne kółeczko i przyklejcie je do tego z płatkami.
- * Jeśli macie ochotę dodatkowo ozdobić kwiaty - przyklejcie do ich środekzków kilka drobnych koralików.

Znajdźcie dwa takie same kwiatki

Najstarszy europejski jeż

Populacja jeży europejskich cały czas się zmniejsza i codziennie jest narażona na mnóstwo niebezpieczeństw. Co prawda, według najnowszych analiz duńskich naukowców, zwierzęta te potrafią żyć dłużej niż wcześniej przypuszczano.

Jak wynika z badań, najstarszy jeż zachodni, zwany też europejskim, dożył aż do 16 lat. Najstarszy, naukowo potwierdzony wiek jeża europejskiego jest o siedem lat większy niż wskazywały dotychczasowe ustalenia. Na podstawie badań zuchwy naukowcy oceniali wiek zwierzęcia. Można to zrobić podobnie jak w przypadku ustalania wieku drzew, gdy liczy się słoje przyrostowe. Podobne „warstwy” przyrastają u jeży.

Fot. Pixabay.com

Kozioł rekordzista

Młody kozioł Simba prawdopodobnie ma najdłuższe uszy wśród zwierząt gospodarskich. Właściciel walczy o wpisanie go do Księgi Rekordów Guinnessa.

Właściciel Mohammad Hasan Narejo bardzo dba o swojego podopiecznego. Zapewnia mu komfortowe warunki. Zrobił nawet dla niego unikatowe ochraniacze, by oszczędzić pupilowi deptania po własnych uszach, zakłada mu na nie specjalnie uszyte woreczki. Następnie materiałowe „futurały” zawiązuje z tyłu głowy. Urodzony w mieście Karaczi Simba należy do gatunku kóz nubijskich. Zwierzęta te słyną z przyjaznego usposobienia. Z natury mają długie uszy. Jednak tak imponujące, jak u Simby są ewenementem. Prawdopodobnie ich nadmierny wzrost spowodowała mutacja genetyczna. Długouchy kozioł z Pakistanu podobno już oswoił się z medialnym szumem, który towarzyszy mu w zasadzie od urodzenia. Jego mierzące 54 cm uszy podziwiają ludzie z różnych zakątków globu.

Zamiast psa kupiła niedźwiedzia

Pewna Chinka przez dwa lata była przekonana, że wychowuje psa rasy mastif tybetański. Kiedy jednak rzekomy pies zaczął chodzić na dwóch łapach, a jego waga rosła w zastraszającym tempie, zorientowała się, że coś jest nie tak. Okazało się, że jej przyjaciel jest niedźwiedziem czarnym. Su Yun z wioski w prowincji Yunnan w Chinach powiedziała, że zwierzę jadło „pudełko owoców i dwa wiadra makaronu” każdego dnia. Sama zdała sobie sprawę, że jest coś nie tak, gdy jej podopieczny ważył ponad 110 kg i zaczął chodzić na tylnych łapach. Wezwani na miejsce urzędnicy uspili zwierzę na czas transportu. Następnie trafiło ono w „bezpieczne miejsce”.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Ręcznie robiona przędza nawet bez kołowrotka Fot. Marian Paluszkiewicz

Zupa z mrożonych grzybów

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Mam zawsze w zamrażarce parę torebek grzybów, wcześniej umytych i obgotowanych, a wykorzystuję je nie tylko na zupę, ale też do sosu czy jajeczniczy. Zupę z mrożonych grzybów można ugotować tylko na wywarze warzywnym, pominać mięso — jest tak samo dobra.

Składniki:

• 500 g grzybów mrożonych • 400 g mięsa drobiowego • 2 marchewki • 1 pietruszka • kawałek selera • 1 cebula • 1 liść laurowy • 100 ml śmietany • 1 łyżka mąki • 1 łyżka klarowanego masła • sól • pieprz • makaron • zielony koperek

Wykonanie:

Mięso umyć, zalać 2 litrami wody, zagotować, zebrać szumowiny, dodać liść laurowy, zmniejszyć grzanie i wolno gotować. Włoszczyznę obrać, umyć i dodać do zupy. Grzyby trochę

Zupę grzybową możemy ugotować z mrożonych grzybów leśnych. Jest tak samo dobra jak ta, którą przygotowuje się ze świeżych.

■ Zupa z grzybów mrożonych Fot. autorka

rozmrozić (najlepiej w lodówce), aby trochę zmiękły. Na patelni rozgrzać masło, dodać obraną i pokrojoną w kostkę cebulę, przesmażyć i dodać grzyby, wszystko dusić, aż grzyby dobrze się podsmażą — wtedy zupa będzie miała piękny aromat. Przesma-

żone grzyby dodać do zupy, doprawić solą i pieprzem. Makaron ugotować według przepisu. Gdy mięso jest miękkie, mąkę rozrobić w wodzie i zaprawić zupę. Na koniec dodać śmietanę i koperek. Zupę podawać z ugotowanym makaronem. ■

Szybkie racuchy drożdżowe

Racuchy drożdżowe lubią prawie wszyscy — są pyszne, puszyste, idealne na podwieczerek, obiad czy kolację. Nie każdy jednak zabiera się za zrobienie takich racuchów ze względu na ich przygotowanie. Ten przepis dostałam od koleżanki — jest bardzo prosty i szybki w wykonaniu, sprawdzony wielokrotnie. Racuchy zawsze się udają!

Składniki:

• 1 jajko • 250 ml ciepłego mleka i 1/2 szklanki • 25 gramów drożdży świeżych • 1,5 łyżki cukru • 1 łyżka mąki pszennej • 500 g mąki pszennej • szczypta soli • cukier puder do posypania • olej

Wykonanie:

Do miski wlać 250 ml ciepłego, ale niegorącego mleka, dodać cukier, pokruszone drożdże, łyżkę mąki i wymieszać dokładnie,

■ Fot. autorka

tak żeby nie było grudek. Przykryć ściereczką i zostawić na 20 minut, aby drożdże wyrosły. Gdy drożdże wyrosną — dodać sól, jajko i (mieszając łyżką lub mikserem z końcówkami do ciasta drożdżowego) dodawać po trochu mąkę i po trochu 1/2 szklanki ciepłego mleka. Ciasto na racuchy musi być lepiałe, ale nie za rzadkie, nie może być

też za gęste. Z pół kilograma mąki została mi łyżka, ale nie zawsze tak się dzieje.

Ciasto przykryć ściereczką i zostawić na pół godziny w ciepłym miejscu, aby wyrosło. Na patelnię wlać olej, 2–3 łyżki, tak aby dno było przykryte, podgrzać olej (nie może być on za gorący, bo spalą się nam racuchy, a w środku będą surowe — ale też nie może być za zimny). Łyżkę umoczyć w szklance wody i nabierać ciasta i kłaść na rozgrzany tłuszcz, racuchy lekko spłaszczyć, gdyż na patelni jeszcze urosną. Smażyć z każdej strony na wolnym ogniu do lekkiego zrumienienia. Usmażone wyjąć na talerz wyłożony ręcznikiem papierowym, aby trochę obciekły. Racuchy podawać posypane z wierzchu cukrem pudrem. Najlepsze są ciepłe. Z porcji tej wyszło dwadzieścia racuchów. ■

W Wilnie odbył się barwny Kiermasz Kaziukowy

Kaziuki, czyli tradycyjny jarmark odpustowy na cześć św. Kazimierza Jagiellończyka, patrona Polski i Litwy, przetoczył się w weekend ulicami wileńskiej Starówki oraz aleją Giedymina.

Anna Pieszko

Nad tegorocznym kiermaszem górowała wysoka palma składająca się z 700 małych palemek przypominająca o obchodzonej w tym roku 700. rocznicy założenia Wilna.

W tym roku Kaziuki rozpoczęły się od teatralizowanego pochodu, w którym można było zobaczyć zarówno królewicza Kazimierza w koronie i królewskich szatach, jak i zakutego w żelazną zbroję wilka, symbol założenia grodu Giedymina. Na wyjątkową atmosferę jarmarku złożyły się również popisy litewskich zespołów i kapel ludowych przygrywających na różnych instrumentach. Trochę żal, że na tradycyjnie polskim kiermaszu jedynym polskim muzycznym akcentem były przepiękne występy Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Wilia”.

Kaziuki nie do pomyślenia są bez palm wileńskich. Królowały one również w tym roku, a kupujący mogli wybierać z niezliczonej ilości wzorów i kolorów. Natomiast przy Katedrze wileńskiej górowała nad stolicą palma nad palmami, wysokie na 10 m dzieło rąk podwileńskich palmiarek. Pomysł Agaty Granickiej, palmiarki w siódmym pokoleniu, został urzeczywistniony przy wsparciu jej koleżanek po fachu: mamy Danuty Wiszniewskiej, sąsiadki Józefy Urbanowicz oraz Oli Kunickiej z córką Agatą.

— Pomysł wykonania tak dużej palmy chodził za mną już od kilku lat. Pomyśleliśmy, że warto uczcić 700. jubileusz Wilna. Stąd w składzie dużej palmy znalazło się 700 mniejszych 30-centymetrowych palemek oraz 30 metrowych palm z autografami znanych ludzi. Zgodnie z sugestią organizatorów kiermaszu wszystkie zostały wystawione na licytację i sprzedane. Dochód ze sprzedaży został ofiarowany uchodźcom z Ukrainy mieszkającym obecnie na Litwie. Wyniósł on

Przy Katedrze wileńskiej górowała nad stolicą palma nad palmami
Fot. Marian Paluszkiwicz

Kaziuki nie do pomyślenia są bez palm wileńskich. Królowały one również w tym roku, a kupujący mogli wybierać z niezliczonej ilości wzorów i kolorów.

3 400 euro. Po raz pierwszy nasze palmy były sprzedawane w drodze licytacji. To bardzo przyjemne uczucie, cieszę się, że wszystkie palmy znalazły nabywców, a nawet ich zabrakło — mówi Agata Granicka „Kurierowi Wileńskiemu”.

Warto dodać, że palmy wileńskie zostały wpisane w 2019 r. na listę niematerialnego dziedzictwa kultury Litwy.

4 marca, w dniu św. Kazimierza, w Katedrze wileńskiej pw. św. Stanisława Biskupa i św. Władysława, została odprawiona uroczysta Msza św. w języku polskim, co zdarza się sporadycznie, wyłącznie z okazji wyjątkowych wydarzeń.

— Kiermasz Kaziukowy to dla mnie zawsze masa pozytywnych

emocji, mimo pogody, która w tym roku wystawiła nas na próbę. Mimo zimnego wiatru i zrywającego się śniegu wszyscy się uśmiechali, panował dobry nastrój, brzmiała muzyka. Na stoiskach sprzedawcy oferowali bardzo dużo jedzenia: różne rodzaje wędlin, serów, ryb. Poza tym wypieki: stopy obwarzanków, pierniczki w formie serca, na ruszcie wypiekano tradycyjne sękacze. Bardzo dużo było wyrobów z wikliny: przede wszystkim kosze, ale też np. stoliki i stołki. Cieszyły oko przepiękne wyroby drewniane czy naczynia ceramiczne; zabrałam do domu śliczną, ręcznie malowaną paterę. Zauważyłam, że mężczyźni kupowali oryginalne ozdoby, wisioriki czy bransoletki dla swoich pań. Na kiermaszu znalazłam też coś dla siebie: przepiękną, ręcznie wykonaną skórzaną torebkę — cieszy się wilnianka Janina.

Swoje wyroby artystyczne w tym roku mogły sprzedać również dzieci i młodzież — stragany z ich wyrobami znalazły schronienie w ciepłym wileńskim Ratuszu. ■

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Polonia 24
7.55	Rusz się człowieku
8.10	Tygiel
8.25	Siły zbrojne Litwy
9.05	„Niezlomni polskich kresów”
9.30	Detektyw Literka
9.45	Przyjaciele Misia i Margolci
10.10	Gra słów
10.35	Słownik polsko@polski
11.00	Zakochaj się w Polsce
11.20	Historia Mediów - Media story
11.45	S. „Dwie strony medalu”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.30	Smaki świata
13.00	Info Wilno
13.05	Studio Wschód
13.30	Scena klasyczna
14.15	Gwiazdozbiór
14.50	Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
15.05	S. „Rodzinka.pl”
15.30	Astronarium
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Dziewczyny ze Lwowa”
17.05	S. „Klan”
17.30	Detektyw Literka
17.40	Przyjaciele Misia i Margolci
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Dwie strony medalu”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.45	S. dok. „Dziki serca”
22.55	Informacje kulturalne
23.00	S. „Kasta”
23.50	Info Wilno
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	

8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40, 23.45	S. „Alpejscy detektywi”
10.30	S. „Ostatni ślad”
11.15	Euromaxx
11.30	Kto i dlaczego?
12.00	S. dok. „Prawdziwe polowanie na Czerwony Październik”
13.30	„Notatki przyrodnika”
14.00	15.00, 16.00 Wiadomości
16.15	S. „Z pamiętnika położnej”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	(Nie)emigranci
20.30	Euroligi przez LRT
20.45	Euroliga. „ALBA”- „Žalgiris”
23.00	S. „Clarice”
00.30	To jest mój ogród
LRT PLUS	
6.00	Filmy anim.
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Poważne sprawy”
11.00	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Bądź moim słońcem”
15.30	S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
16.35	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Będzie wszystkiego
21.00	S. „Potrzebuję miłości”
21.30	Wiadomości
22.30	„Trener” thriller
00.25	S. „Czarna lista”
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Historie rzeczy
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Styl

8.30	Poranny przekładaniec
9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Wileński Zeszyt
12.00	„Niezwyciężony” film dok.
13.00	Restauratorzy
13.30	Spacerzy
14.00	Dajmy czadu!
15.10	Nie mam tylu lat
15.40	„Szkoła kreatywności”
15.45	S. „Ostatni ślad”
16.30	Weranda
17.00	„Tycjanowski. Za zamkniętymi drzwiami” film dok.
18.00	S. „Górski lekarz”
18.45	Euromaxx
19.00	7 dni Kowna
19.30	S. dok. „Niesamowita podróż Magellana”
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	1000 cudów świata
22.30	Dzień Kultury
23.00	Notatki przyrodnika
23.30	Nie mam tylu lat
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)
3	
6.00	Seriale anim.
7.45	„Gorąco z TV3”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Mała wdowa”
11.00	S. „Poświęcę wszystko dla miłości”
12.00	S. „Fragmenty życia”
14.00	S. „Miłość i pieniądze”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00	Pod prąd
21.00	S. „Moimi oczami”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„21” dramat
01.05	S. „Chicago Fire”

BTW	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.25	Zasady mojej kuchni
8.25	S. „Policja wodna”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35, 18.30	S. „CSI kryminaliści”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
14.50	S. „Policja wodna”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
19.30	S. „FBI”
20.30	Ale numer!
21.00	„XXX. Następny poziom” film fab.
23.05	„Zabójczy koktajl” komedia
rytas.tv	
5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	Realna mistyka
7.30	Czyste miasta
8.00	S. „Nie wyrzekaj się”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ślad”
11.00	S. „Tajemnice”
12.00	Kod zdrowia
14.00, 0.30	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	„Realna mistyka”
16.00, 18.00	Reporter Pogoda
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00, 23.30	S. dok. „Przypadki paranormalne 911”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
20.00, 22.30	Reporter Pogoda
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
21.25	S. „Tajemnice”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
6	
5.40	S. „Przekłęci”
7.30	„Nagi instynkt przetrwania”

8.30	„Gwiazdy lombardu”
9.00	„E-gazas dugnas”
9.30	S. „Semafor”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 19.00	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	S. „Tatusz rządzi”
13.00	„Masterchef”
14.00	S. „Nagi instynkt przetrwania”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Semafor”
20.00	S. „Ostatni prawdziwy mężczyzna”
21.00	S. „Wojny gangów”
22.00	„Operacja „Deszcz” film fab.
00.35	S. „Bosch”
1	
6.00	S. „Nieśmiertelnik”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	S. „Kadin”
11.00	S. „Danni Lowinski”
12.00, 19.00	S. „Moje życie to mordęga”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Zatoka serc”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieśmy się znanymi”
18.00	S. „Nieśmiertelnik”
21.00	S. „Riviera”
23.10	S. „Pacific Criminal”
01.20	S. „Spirala”
TVP 1	
6.10	S. „Przysięga”
7.00	S. „Wspaniałe stulecie”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Kościół z bliska”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz

11.40 Alex"	11.40 S. „Ojciec Mateusz"	12.30 S. „Leśniczówka"	13.00 Wiadomości	13.10 „Agrobiznes"	13.35 „Niezlomni"	13.50 „Największe cuda natury"	15.00 S. „Wspaniałe stulecie"	16.00 Wiadomości	16.20, 21.15 ALARM!	16.35 „Gra słów. Krzyżówka"	17.05 S. „Przysięga"	18.00 „Teleexpress"	18.15 „Jaka to melodia?"	18.55 S. „Klan"	19.20 S. „Leśniczówka"	19.55 „Jeden z dziesięciu"	20.30 Wiadomości	21.00 Festiwal Kultury Narodowej „Pamięć i Tożsamość"	21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie"	22.05 „Lokatorka" film fab.	00.15 „Portrety Wojenne. Kobiety"		8.00 „Co się dzieje"	8.30, 14.10, 22.55 „Informacje kulturalne"	9.00 „Księga Przestrzeni"	9.45 „Zaginione Skarby"	10.05 „Braciszek" dramat	12.00 S. „Ogniem i mieczem"	13.05 „Hiszpańskie lata Avy Gardner" film dok.	14.35 „Party przy świecach" film TVP	15.45 „Kot w ścianie" komedia	17.30 Galeria sztuki na ekranie	18.35 „Co dalej?"	19.10 25 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole	21.00 „Kobieta z lodu"	film fab.	23.20 „Niech no tylko zakwitną jabłonie"	01.00 „Szpital przemienienia" dramat		7.00, 23.05 „Polonia 24"	7.30 „Pożyteczni.pl"	8.00 „Co dalej?"	8.30 „Pytanie na śniadanie" (11.35 „Panorama")	12.10 „INFO V4+"	12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia"	13.00 Wiadomości	13.15 S. „Młody Piłsudski"	15.05 „Giganci historii"	16.00 Wiadomości	16.15 „Alfabet Andrzeja Dobosza"	16.35 „Przyjaciele Misia i Margolci"	17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie"	18.00 Teleexpress	18.20 „Studio Wschód"	18.55 „Nad Niemnem"	19.10 „Studio Lwów"	19.30 „Informacje kulturalne"	19.45 „Czym żyje świat"	20.05 „Gra słów. Krzyżówka"	20.30 Wiadomości	21.20 S. „Ojciec Mateusz"	23.35 „Napisane życie. Wisława Szymborska" film dok.	00.35 S. „Leśniczówka"		6.35, 11.00 Serwis Info Poranek.	8.10 „Jedziemy"	8.50 „Agrobiznes"	9.00 „Jedziemy dalej"	9.20 „Minęła 8."	10.10 „Minęła 9."	10.40 Plan dnia	11.30 Serwis Info Dzień	13.00 Info Raport	14.30 Serwis Info Dzień	16.30 Info Dzień	18.00 „Teleexpress"	18.15 „Teleexpress"	Extra"	18.30 „O co chodzi"	19.00 Panorama	19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór	19.35 „O tym się mówi" (20.15 Info Kultura)	20.30 Wiadomości	21.00 Gość Wiadomości	21.15 „Minęła 20."	22.00 „Nie da się ukryć"	22.50 „W tyle wizji"	23.30 „W tyle wizji Extra"	00.00 Info Wieczór	00.30 „W akcji"		7.00 „Był taki dzień"	7.03 „Wojna w eterze"	7.05 „Informacje kulturalne"	7.20 „Był taki dzień"	7.25 „Było, nie minęło"	7.45 S. „Wojenne dziewczyny"	8.30 „Podróże kulinarne Roberta Makłowicza"	8.55 „Flesz historii"	9.10 „Tu wszystko jest Polską"	9.35 „Podróże z historią"	10.05 „Był taki dzień"	10.05 S. „Znak Orła"	10.35 „Archiwum zimnej wojny"	11.05 „Był taki dzień"	11.10 „On wierzył w Polskę" film dok.	11.55 „Żwirko i Wigura. 15 dni chwały" film dok.	12.50 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko"	13.15 S. „Rodzina Połanieckich"	14.35 „Był taki dzień"	14.40 „Jak to z tym marcem było....?" film dok.	15.20 „Historia dzieje się"	16.05 „Giganci historii"	16.50 „Flesz historii"	17.05 S. „Siostry"	17.45 „Księża wolności 1914-1981"	18.10 S. „Wojenne dziewczyny"	18.55 „Było, nie minęło"	19.15 „Oblicza wojny"	19.45 „Na tropach Historii"	20.00 „Informacje kulturalne"	20.15 S. „Korona królów"	20.45 „Lidia Lwow-Eberle. Pro Memoria" film dok.	21.20 „Jak to z tym marcem było....?" film dok.	22.00 S. „Wojna o trony. Prawdziwa historia Europy"	23.00 „Pokojówka" film dok.	00.10 „Młode wilki" film sensac.		6.00 „Kielce 1946 - zbrodnia z rosyjskiego scenariusza" reportaż	7.50 „Obyś był zimny albo gorący" film dok.	8.55, 18.55 „Poczet wielkich Polaków"	9.00 Informacje dnia	9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia"	9.35 „Szansa na dziecko - naprotechnologia" film dok.	10.00 „Papież Polak do rodaków"	10.45 Muzyczne chwile	11.00 Informacje dnia	11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej"	11.45 „Zew natury"	12.05 „Mocni w wierze"	12.35, 20.25 Święty na każdy dzień	12.40 „Ma się rozumieć"	12.50 „Słowo życia"	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański	13.03 Informacje dnia	13.20 „János Esterházy. Niewymazana historia" film dok.	14.20 „Nuty nadziei"	14.30 Msza Święta z	Jasnej Góry	15.20 Muzyczne chwile	15.30 „Ludwig Maria Grignon de Montfort" film dok.	16.25 „Pod opieką Limanowskiej Pani" reportaż	16.50 „Ma się rozumieć"	17.00 Informacje dnia	17.10 „Jestem mamą"	17.25 „Przyroda w obiektywie"	17.40 „Sokolnik" reportaż	18.10 „Prosto o gospodarce"	18.30 „Zostań żołnierzem RP"	18.45 Muzyczne chwile	19.05 Informacje dnia	19.15 „Rozmowy niedokończone"	20.30 „Każdy maluch to potrafi"	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)	21.20 Modlitwa różańcowa	21.50 „Myśląc Ojczyzna"	22.00 Apel Jasnogórski	22.20 Informacje dnia	23.00 „Wędrowiec Polski"	23.30 „Żołnierz Niezlomny Kościoła" film dok.	00.40 „Drzwi do lasu"		6.00 Fani czterech kółek	9.00 Jak to jest zrobione?	10.00 Skarby z szopy	10.30 Walka o bagaż	11.00 Morze złota	12.00 Łowcy staroci	13.00 Fani czterech kółek	14.00 Walki hotelowe	17.00 Skarby z szopy	17.30 Walka o bagaż	18.00 Łowcy staroci	19.00 Jak to jest zrobione?	19.30 Jak to działa?	20.00 Fani czterech kółek	21.00 Morze złota	00.00 Łowcy staroci
-------------	---------------------------	------------------------	------------------	--------------------	-------------------	--------------------------------	-------------------------------	------------------	---------------------	-----------------------------	----------------------	---------------------	--------------------------	-----------------	------------------------	----------------------------	------------------	---	---	-----------------------------	-----------------------------------	---	----------------------	--	---------------------------	-------------------------	--------------------------	-----------------------------	--	--------------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------	---	------------------------	-----------	--	--------------------------------------	---	--------------------------	----------------------	------------------	--	------------------	-----------------------------------	------------------	----------------------------	--------------------------	------------------	----------------------------------	--------------------------------------	---	-------------------	-----------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------	-------------------------	-----------------------------	------------------	---------------------------	--	------------------------	---	----------------------------------	-----------------	-------------------	-----------------------	------------------	-------------------	-----------------	-------------------------	-------------------	-------------------------	------------------	---------------------	---------------------	--------	---------------------	----------------	----------------------------------	---	------------------	-----------------------	--------------------	--------------------------	----------------------	----------------------------	--------------------	-----------------	---	-----------------------	-----------------------	------------------------------	-----------------------	-------------------------	------------------------------	---	-----------------------	--------------------------------	---------------------------	------------------------	----------------------	-------------------------------	------------------------	---------------------------------------	--	--	---------------------------------	------------------------	---	-----------------------------	--------------------------	------------------------	--------------------	-----------------------------------	-------------------------------	--------------------------	-----------------------	-----------------------------	-------------------------------	--------------------------	--	---	---	-----------------------------	----------------------------------	--	--	---	---------------------------------------	----------------------	-------------------------------------	---	---------------------------------	-----------------------	-----------------------	---	--------------------	------------------------	------------------------------------	-------------------------	---------------------	------------------------------------	-----------------------	---	----------------------	---------------------	-------------	-----------------------	--	---	-------------------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	---------------------------	-----------------------------	------------------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------------------	---------------------------------	--	--------------------------	-------------------------	------------------------	-----------------------	--------------------------	---	-----------------------	---	--------------------------	----------------------------	----------------------	---------------------	-------------------	---------------------	---------------------------	----------------------	----------------------	---------------------	---------------------	-----------------------------	----------------------	---------------------------	-------------------	---------------------

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Polonia 24
7.55	Moda na rodzinę
8.25	Nad Niemnem
8.40	Dzikie serce
9.30	Zwierzaki Czytaki
9.50	Odlotowe opowieści
10.05	Gra słów. Krzyżówka
10.30	Słownik polsko@polski
10.55	Z Historią na Ty
11.15	Dobre Historie
11.45	S. „Dwie strony medalu”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.30	Qulszoł
13.00	Info Wilno
13.05	Całkiem niezła historia
13.15	Polacy Światu
13.25	Podróże Małej i Dużej
13.45	Va Banque
14.40	Gra Warszawa
15.05	S. „Rodzinka.pl”
15.30	Jak to działa
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Warto kochać”
17.05	S. „Klan”
17.30	Odlotowe opowieści
17.40	Zwierzaki Czytaki
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Deбата
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Dwie strony medalu”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.45	Goodbye Soviet Union
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Na sygnale”
23.45	Info Wilno

LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”

9.40	S. „Alpejscy detektywi”
10.30	S. „Ostatni ślad”
11.15	Euromaxx
11.30	Kto i dlaczego?
12.00	„Życie bez ograniczeń” film dok.
13.00	(Nie)emigranci
14.00	15.00, 16.00 Wiadomości
16.30	S. „Z pamiętnika położnej”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Dokąd dalej?
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Litwa mówi
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Clarice”
23.45	S. „Alpejscy detektywi”
00.30	Okno na władzę
	
6.00	Filmy anim.
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Poważne sprawy”
11.00	Będzie wszystko
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Bądź moim słońcem”
15.30	S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Szeszkiņa 20
21.00	S. „Potrzebuję miłości”
21.30	Wiadomości
22.30	„Pasażer nr 4” thriller
00.50	S. „Czarna lista”

LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	(Nie)emigranci
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Zbliżenie
8.30	Wiara i życie
9.00	Dzień dobry, Litwo

11.30	Jesteśmy z Ukrainy
12.00	W sercu Litwin
13.00	Fenomen Tymczasowej Stolicy
13.30	Euromaxx
14.00	Balety jednoaktowe „Pachita” i „Boloro”
15.00	Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie
15.25	Fokus
15.50	S. „Ostatni ślad”
16.35	„Litewscy olimpijczycy”
16.55	„Eliminacje ME w piłce ręcznej mężczyzn”
18.30	„Z okazji 70. urodzin reżyserki Janiny Lapinskaite”
19.30	S. dok. „Zderzenie tytanów”
20.25	S. dok. „Siła sportu”
20.55	Koszykówka. Puchar Europy. „Cedevita Olimpija”- „7bet-Lietkabelis”
23.00	Festiwal w Pożajściu „Z dniem urodzin, Astor Piazzolla!”
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.35	Dziś na świecie (ros.)
	
6.00	Seriale anim.
7.45	Pod prąd
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Mała wdowa”
11.00	S. „Poświęcę wszystko dla miłości”
12.00	S. „Fragmenty życia”
14.00	S. „Miłość i pieniądze”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00	„Show dobrego

wieczoru”	
21.00	S. „Moimi oczami”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Światło między oceanami” dramat
	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00,	13.30 Zasady mojej kuchni
8.25	S. „Policja wodna”
9.25,	15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35,	18.30 S. „CSI kryminaliści”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
14.50	S. „Policja wodna”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
19.30	S. „FBI”
20.30	Ale numer!
21.00	„Obrońcy” film fab.
22.50	„XXX. Następny poziom” film fab.
	
5.30,	13.00 Nowy dzień
6.30	Realna mistyka
7.30	Litewskie szkoły
8.00	S. „Nie wyrzekaj się”
9.00,	19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ślad”
11.00	S. „Tajemnice”
12.00	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
12.30	Pod kątem 180°
14.00,	0.30 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	„Realna mistyka”
16.00,	18.00 Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00,	23.30 S. dok. „Przypadki paranormalne 911”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Pytanko
20.00,	22.30 Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”

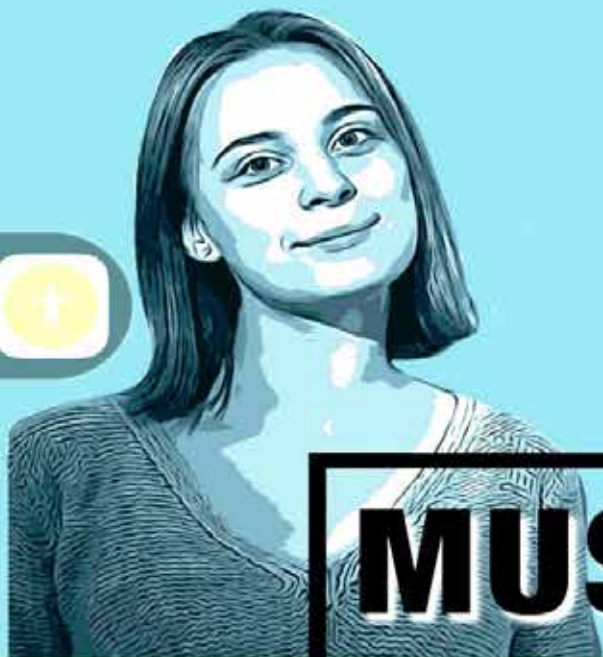
21.25	S. „Tajemnice”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
	
5.40	S. „Przekłęci”
7.30	„Nagi instykt przetrwania”
8.30	„Gwiazdy lombardu”
9.00	„Na jednym końcu haczyk”
9.30	S. „Semafor”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30,	19.00 S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	S. „Tatusz rządzi”
13.00	„Masterchef”
14.00	„Nagi instykt przetrwania”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Semafor”
20.00	S. „Ostatni prawdziwy mężczyzna”
21.00	S. „Wojny gangów”
22.00	„Prawdziwe kłamstwa 2” komedia
00.35	S. „Bosch”
	
6.00	S. „Nieśmiertelnik”
7.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	S. „Kadin”
11.00	S. „Danni Lowinski”
12.00,	19.00 S. „Moje życie to mordęga”
13.00,	20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Zatoka serc”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
17.00	„Rodzinne melodramaty”
18.00	S. „Nieśmiertelnik”
21.00	S. „Riviera”
00.10	S. „Spirala”
	
6.15	S. „Przysięga”
7.00	S. „Wspaniałe

stulecie"	baśń filmowa	00.30 S. „Leśniczówka"	11.25 „Oblicza wojny"	11.00 Audiencja
8.00 Transmisja Mszy	17.25 „Witamy panów	6.35, 11.00 Serwis Info	12.00 „Mój Tata"	generalna
Świętej z Jasnej	i pannę Lupino"	Poranek	film dok.	papieża
Góry	film dok.		12.50 „Na tropie	Franciszka w
8.30 „Rodzinny	18.35 „Księga	TVP.INFO	przypraw.	Watykanie
ekspres"	Przestrzeni"		Pikantnie i słodko"	12.00 „Aktywna zima"
9.00 Wiadomości	19.10 „Zaginione	8.10 „Jedziemy"	13.15 S. „Rodzina	12.25 „Jestem mamą"
9.10 „Kwadrans	Skarby"	8.50 „Agrobiznes"	Połańskich"	12.40 „Prosto
polityczny"	19.25 S. dok. „Jerzy	9.00 „Jedziemy dalej"	14.35 „Jak to z tym	o gospodarce"
9.25 „Informacje	Waldorff. Połowy	9.20 „Minęła 8."	marcem było...?"	13.00, 19.00 Modlitwa
kulturalne"	na rzece	10.10 „Minęła 9."	film dok.	Anioł Pański
9.40 S. „Ranczo"	wspomnień"	10.40 Plan dnia	15.15 „Życie ukryte w	13.03 Informacje dnia
10.40 S. „Komisarz	20.15 „Powróćmy jak	11.30 Serwis Info Dzień	jeziorze"	13.20 Film dok.
Alex"	za dawnych lat"	13.00 Info Raport	16.05 „Giganci historii"	13.45 Reportaż
11.40 S. „Ojciec	21.00 „Loving"	14.30 Serwis Info Dzień	16.50 „Nie taka prosta	14.00 „Alternatywa dla
Mateusz"	dramat	16.30 Info Dzień	historia"	programu In vitro"
12.30 S. „Leśniczówka"	23.10 „Tanie dranie -	(16.45 Info Kultura)	17.15 S. „Siostry"	14.30 Msza Święta z
13.00 Wiadomości	Moroz i	18.00 „Teleexpress"	17.55 S. „Wojenne	Jasnej Góry
13.10 „Agrobiznes"	Kłopotowski	18.15 „Teleexpress	dziewczyny"	15.20 Muzyczne chwile
13.35 „Rok w ogrodzie	komentują świat"	Extra"	18.40 „Mój ulubiony	15.30 Film dok.
Extra"	23.55 Film dok.	18.30 „O co chodzi"	bohater	16.25 „Góra Świętej
13.55 „Bliskie	TVP	19.00 Panorama	Niepodległości"	Anny" film dok.
spotkania ze	POLONIA	19.20, 22.20 Serwis	18.40 „Na tropach	16.50 „Ma się rozumieć"
zwierzętami"		Info Wieczór	Historii"	17.00 Informacje dnia
15.00 S. „Wspaniałe	7.00, 23.05 „Polonia 24"	19.35 „O tym się mówi"	18.55 „Arsenał.	17.10 „Na zdrowie"
stulecie"	7.30 „Stacja Innowacja"	(20.15 Info Kultura)	Magazyn	17.30 „Orędowniczka w
16.00 Wiadomości	7.45 „Polacy na ratunek	20.30 Wiadomości	militarno"	codziennosci"
16.20, 21.15 „ALARM!"	Żydom"	21.00 Gość	19.20 „Zaginione?	reportaż
16.35 „Gra słów.	8.00 „Qulszoł"	Wiadomości	Ocalone? Historie	18.00 „Po stronie
Krzyżówka"	8.30 „Pytanie	21.15 „Minęła 20."	zawodów	prawdy"
17.05 S. „Przysięga"	na śniadanie"	22.00 „Nie da się	różnych"	18.50 Muzyczne chwile
18.00 „Teleexpress"	(11.35 „Panorama")	ukryć"	19.35 „Księża wolności	19.05 Informacje dnia
18.15 „Jaka to	12.10 „Studio Lwów"	22.50 „W tyle wizji".	1914-1981"	19.15 „Rozmowy
melodia?"	12.30, 17.30 S. „Barwy	23.30 „W tyle wizji	20.00 „Informacje	niedokończone"
18.55 S. „Klan"	szczęścia"	Extra"	kulturalne"	21.00 Informacje dnia
19.20 S. „Leśniczówka"	13.00 Wiadomości	00.00 Info Wieczór	20.15 „Był taki dzień"	(wydanie główne)
20.00 „Jeden	13.15 S. „Ojciec	00.30 „W akcji"	20.18 „Korona królów"	21.20 Modlitwa
z dziesięciu"	Mateusz"	TVP	20.45 „Flesz historii"	różańcowa
20.30 Wiadomości	14.55 Film dok.	HISTORIA	21.00 S. dok.	21.50 „Myśląc Ojczyzna"
21.30 S. „Korona	16.00 „Wiadomości"	7.00 „Był taki dzień"	21.50 „Taśmy marca"	22.00 Apel Jasnogórski
królów.	16.20 S. anim. „Agatka"	7.03 „Wojna w eterze"	film dok.	22.20 Informacje dnia
Jagiellonowie"	16.30 S. anim. „Agi	7.05 „Informacje	22.20 Filmy dok.	23.00 S. „Rodzina
21.55 Liga Mistrzów	Bagi"	kulturalne"	TRWA	Połańskich"
UEFA. Bayern	16.40 „Nela Mała	7.20 „Było, nie minęło"		00.20 „Królowo Polski
Monachium -PSG	Reporterka"	7.45 S. „Wojenne	Discovery	przypiekamy"
00.10 S. dok.	17.00 S. „Korona	dziewczyny"		reportaż
TVP	królów.	8.30 „Podróże		
KULTURA	Jagiellonowie"	kulturalne	6.35 „Tam, gdzie Bóg	
	18.00 Teleexpress	Roberta	płacze"	
8.00 „Muzyczne	18.20 „Portret gwiazdy"	Makłowicza"	7.05 „Filmowe	6.00, 13.00, 20.00 Fani
poranki"	18.55 „Kierunek	9.00 „Tu wszystko	życiorysy"	czterech kótek
8.35, 14.15, 22.50	Zachód"	jest Polską"	8.15 „W pułapce wojny"	9.00, 19.00 Jak to jest
„Informacje	19.10 „Magazyn z	9.25 „Podróże	film dok.	zrobione?"
kulturalne"	Wysp"	z historią"	8.55, 18.55 „Poczet	10.00 Skarby z szopy
9.05 „Co dalej?"	19.30 „Informacje	10.00 „Był taki dzień"	wielkich Polaków"	10.30 Walka
9.35 „Res Poloniae"	kulturalne"	9.55 „Księża wolności	9.00 Informacje dnia	o bagaż
10.15 „Kot w ścianie"	19.45 „Czym żyje	1914-1981"	9.15, 22.40 „Polski	11.00 Morze złota
komedia	świat"	10.15 S. „Znak Orła"	punkt widzenia"	12.00 Łowcy staroci
12.00 S. „Klub	20.05 „Gra słów.	10.45 „Był taki dzień"	9.35 „Každy maluch to	17.00 Skarby z szopy
profesora Tutki"	Krzyżówka"	10.50 „Lidia	potrafi"	17.30 Okazja na dom
13.10 „Walka o głos	20.30 Wiadomości	Lwow-Eberle. Pro	9.50 „Słowo życia"	18.00 Łowcy staroci
film dok.	21.20 S. „Blondynka"	Memoria"	10.00, 20.30 S. anim.	19.30 Jak to działa?"
14.50 „Pół serio"	23.35 „Magazyn	film dok.	10.30 „Sanktuaria	22.00 Gwiazdorskie
komedia	Reportersów"		polskie"	fury
16.30 „Złota kaczka"			10.55, 14.25, 20.25	00.00 Łowcy staroci
			Święty na każdy	
			dzień	

Reżyseria: Bożena Sosnowska
Scenografia: Rafał Piesliak
Muzyka: Ernest Tylingo
Kostiumy: Ewa Baliul

Tekst: A. Kostecka
M. Żukowska
O. Fallaci, M. Spolsky
K. Zwolska- Płusa

MUSZĘ? MOGĘ!

Obsada:
Aletta Kostecka
Maria Żukowska

Obsada:
Gabriela Błażewicz
Katarzyna Kuczyńska

2023.03.08 | 19:00

Dom Kultury Polskiej w Wilnie

Bilety do nabycia poprzez **paySera**

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu.
Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. 8 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz

transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.
Tel. 8 600 18 083 (Leon)

USŁUGI

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno.

Tel. 8 684 30 018

Muruję piece, piecyki. Remontuję stare. Niedrogo. Tel. 8 683 95 373

ŁĄCZY NAS KREW, KTÓRA RATUJE ŻYCIE BO TĘTNI W NAS DOBRO

W piątek (17 marca)

Polskie Stowarzyszenie Medyczne na Litwie wraz z Wileńskim Centrum Krwiodawstwa organizuje akcję dobroczynną – oddanie krwi.

Kto będzie miał chęć,

w holu Domu Kultury Polskiej w Wilnie będzie taka możliwość w godzinach **11.00 – 19.00.**

Zapraszamy

Każdego czekają słodczyce, miłe niespodzianki
Dla chętnych podajemy numer telefonu do rejestracji:

+37068029186, +37061435776

Informuojame žemės sklypo kadastru Nr. 0101/0069:73, esančio Riononių g. 47, Vilnius, savininką O.M. ar įgaliotus asmenis, kad UAB „Traksalis“ matininkas Henrikas Kalenda (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1365) 2023 m. kovo mėn. 22 d. 10:00 valandą vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 0101/0069:67), esančio Riononių g. 49, Vilnius ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB „Traksalis“ adresu Vytauto g. 34, Trakai, el. paštu traksalis@gmail.com arba telefonu 8 616 85334.

Zam. 2583

Parengtas apie 17 ha teritorijos šalia Geležių gatvės detaliojo plano sprendinių koregavimas sklype Nr. 91 (Girdavos g. 8, kadastru Nr. 0101/0169:2769) inicijavimo sutarties pagrindu (TPD Nr. K-VT-13-22-695). **Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas ir /ar TPD Nr.:** apie 17 ha teritorijos šalia Geležių gatvės detalusis planas (reg.Nr. T00072194). **Planavimo organizatorius:** Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, Konstitucijos pr. 3, 09601 Vilnius, tel. (8 5) 211 2000, el.p.: savivaldybe@vilnius.lt, www.vilnius.lt. **Detaliojo plano sprendinių rengėjas:** UAB „AIF LT“ Žirmūnų g.139A, 220 kab, Vilnius, PV arch. Dmitrij Kaidašov, tel. +37068574269, el. p. architect.dmitrij@gmail.com. **Planavimo iniciatorius:** fizinis asmuo. **Detaliojo plano rengimo pagrindas:** Vilniaus m.sav. administracijos direktoriaus pavaduotojo įsakymas 2021-11-29 Nr. A30-3892/21. **Planavimo tikslai:** keisti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2014 m. gegužės 14 d. sprendimu Nr. 1-1809 „Dėl apie 17 ha teritorijos šalia Geležių gatvės detaliojo plano tvirtinimo“ patvirtinto detaliojo plano (registro Nr. T00072194) sprendinių koregavimą sklype Girdavos g. 8 (kadastru Nr. 0101/0167:2769): nekeičiant žemės sklypo naudojimo paskirties nustatyti vienučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos naudojimo būdą (G1) ir padalinti sklypus bei nustatyti teritorijos naudojimo reglamentus vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais. Susipažinti su detaliojo plano sprendiniais galima **nuo 2023-03-13 iki 2023-03-24.** Vilniaus m.savivaldybės internetiniame puslapyje www.vilnius.lt projekto rengėjo patalpose iš anksto susitarus dėl susitikimo ir LR teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (www.tpdri.lt) (Nr. K-VT-13-22-695). Detaliojo plano sprendiniai bus viešai eksponuojami **nuo 2023-03-17 iki 2023-03-24** Pilaitės seniūnijos skelbimo lentoje; Vilniaus m.savivaldybės skelbimo lentoje, projekto rengėjo patalpose ir LR teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (www.tpdri.lt) (Nr. K-VT-13-22-695). Viešas susirinkimas vyks nuotoliniu būdu **2023-03-24** nuo 17 val. transliacija internetiniu adresu, jungiantis per nuorodas. Pirmoji viešojo susirinkimo transliacijos dalis nuo 17:00 val. iki 17:30 val., jungiantis per nuorodą: <https://us05web.zoom.us/j/82021762096?pwd=dmpQbHhuZU9DOWtTd0RrS2xFTlBVQT09> Antroji viešojo susirinkimo transliacijos dalis nuo 17:30 val., jungiantis per nuorodą: <https://us05web.zoom.us/j/84668739757?pwd=cVZyazdFN245RXFTVFBYempWU-09Edz09>

Pasiūlymų teikimo tvarka: pasiūlymai dėl teritorijų planavimo dokumento planavimo organizatoriui ir/ar plano rengėjui teikiami raštu arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laiką iki viešo svarstymo pabaigos. Pasiūlymus pateikusiems asmenims planavimo organizatorius motyvuotai atsako raštu arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje jeigu pasiūlymai buvo pateikti šioje sistemoje. Planavimo organizatoriaus atsakymas per 10 darbo dienų gali būti apskųstas Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai.

Zam. 2582

Wiecej niż 20 lat doświadczenia

Plastikowe-aluminiowe OKNA, DRZWI

PODNOŠONE DRZWI GARAŻOWE

Od 189€

Tel: 8-616-46655, 8-640-22992

www.manonamukas.lt

Zaczarowany świat... - odc. 30 Co się wydarzyło o 11:15 na Zamku Królewskim w Warszawie? (czwartek, godz. 17:30)

W tym odcinku: Co się wydarzyło o godz. 11.15 na Zamku Królewskim w Warszawie? Dlaczego wszystkie zamkowe zegary, w których mechanizm odmówił współpracy, wskazują tę właśnie godzinę? Co takiego i kiedy wydarzyło się w siedzibie ostatniego króla Polski?

Fuga (piątek, godz. 21.00)

Alicja cierpi na fugę, chorobę skutkującą amnezją. Nie pamięta swoich najbliższych, ani wydarzeń z przeszłości. Prawdopodobnie ostatnie dwa lata spędziła w Warszawie, ale gdzie mieszkała przedtem? Kobieta trafia pod opiekę medyczną psychiatry, Michała. Jej przypadek zostaje przedstawiony w programie telewizyjnym o zaginionych. Do studia dzwoni starszy mężczyzna, który twierdzi, że jest jej ojcem, a rzekoma Alicja naprawdę nazywa się Kinga Słowik. Przed zaginięciem wiodła normalne rodzinne życie. Mieszkała z mężem Krzysztofem i synem Danielem. Kiedy po dwóch latach wraca do domu rodziców, wszyscy wierzą, że szybko odzyska równowagę psychiczną i pamięć. Ale ona wciąż nie rozpoznaje członków rodziny, uważa ich za obcych ludzi i czuje się zagrożona. Wobec rzekomych krewnych, którzy próbują wyciągnąć do niej rękę, staje się agresywna...

Cwał (sobota, godz. 23:00)

Pani Idalia to stara panna z dobrego ziemiańskiego domu. Walczy na swój sposób przeciw „bolszewickiej zarazie”, balansuje na granicy moralności. Kłamie, kręci, wyrabia papiery na swoją nieistniejącą siostrę bliźniaczkę, by mieć kiedyś podwójną emeryturę. Zapisuje ją nawet do partii, a czerwoną legitymację chowa między karty Biblii. W postępowaniu Idalii nieustannie heroizm miesza się z otwartym podlizywaniem się zniechęconej władzy. Nie może tego zrozumieć mąż Hubert, wysłany przez matkę pod opiekę Idalii. Tylko zmieniając miejsce zamieszkania i udając sierotę oraz dzięki przebiegłości przyszywanej ciotki udaje mu się dostać do szkoły. Chłopiec wychowany w kulcie wiary, prawdy i honoru nie może zrozumieć postawy ciotki...

